HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 10 — No. 3408 | Yazı işleri telefonu: 20203 | CUMA 26 İKİNCİKÂNUN 1940 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 Kuruş

Londra, Bükreşe karşı siyasetini değiştirmeğe mecbur kalacakmış

Berlinde neşredilen tebliğ

Almanya Romanyadan yeniden yiyecek maddeleri mübayaa ediyor, bir Alman ziraat heyeti Bükreşe gitti

Fransız gazetelerine göre son müzakerelerden sonra Almanya Galiçya ve Romanya petrollerinin sevkini kendi lehine olarak garanti etti

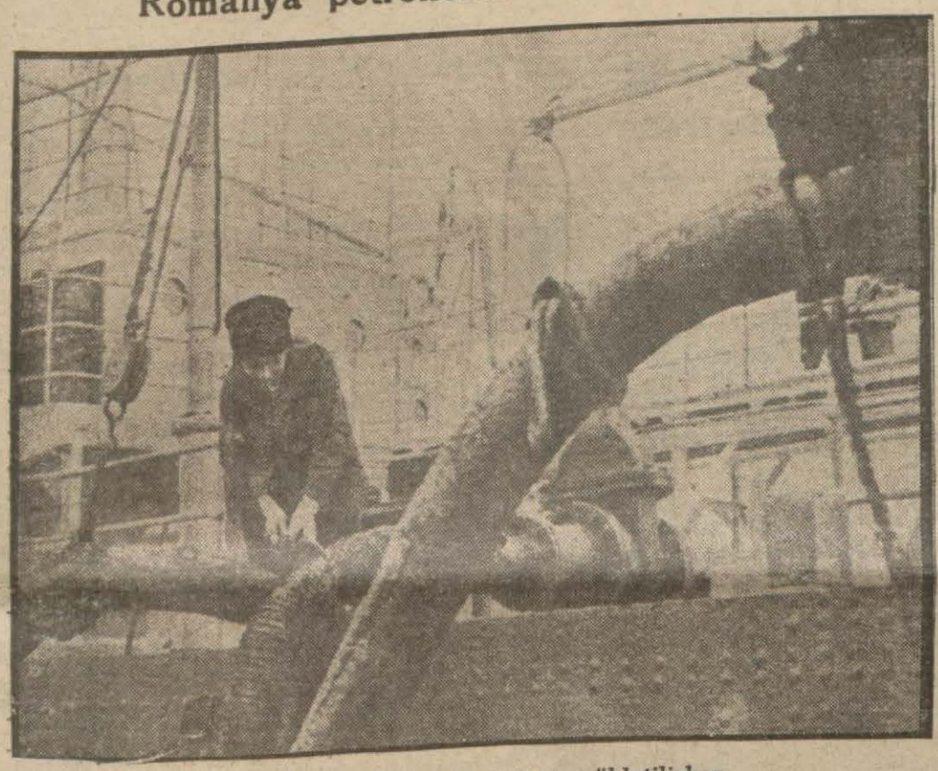

Romanya petrolleri bir vapura yükletilirken

Berlin, 25 — Yarı resmî bir tebliğde deniliyor ki:

Almanya ile Romanya arasındaki iktısadî münasebatın müsaid inkişafını İngilterenin Romanyaya karşı tehdidler ile karşılamıs olması Berlinin siyasî mehafilinin gözünden bittabi kaçmamıştır.

Bu tehdid - ki ancak tek bir manası olabilir - filvaki yapılmıştır. Çünkü Lon-

(Devamı 8 inci sayfada)

Lord Loyd türkçe bir hitabede bulundu

Dost İngilizlerin zelzele felâketzedelerine yardımları

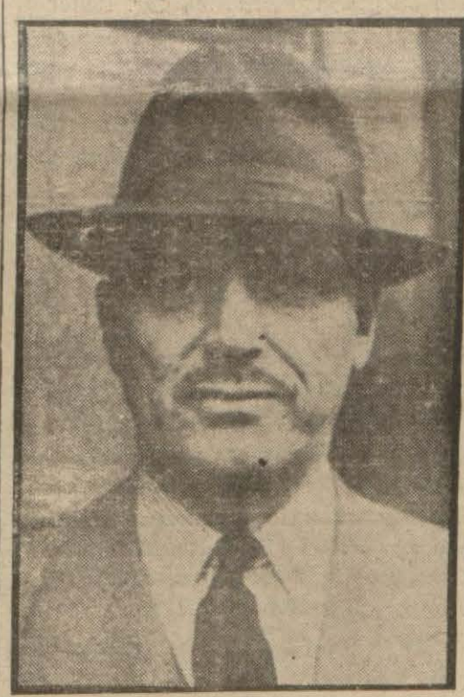

Lord Loyd

(Yazısı 8 inci sayfada)

Finlândiyada çok çetin muharebeler oluyor

Sovyetlerin taarruzları akim kaldı

Finlerin aldıkları esirler arasında mülâzim rütbesini taşıyan Sovyet kızları var

Mareşal Manerhaym diğer Fin generallerile bir arada

Helsinki 25 (Finlândiya tebliği) — Kareli berzahında nisbî bir sükûnet hüküm sürmektedir.

Ladoga gölünün şimali şarkisinde düşman bütün gün taarruzlarına devam etmiş ve her tarafta ağır zayiatla tardedilmiştir. Dün gece Kallajokide Ruslar tekrar taarruza başlamışlar ve bu taarruzlar sabah şafağa kadar devam etmiştir. Bu taarruzlar da kat'i bir muvaffakiyetsizliğe uğramıştır. Düşman harb sahasında yüzlerce ölü bırakmıştır.

(Devamı 8 inci sayfada)

Demir ve çelik şehrinde neler gördük?

Zonguldak kömürünün Karabükteki macerası

Yirmi ton kömür taşıyan bir vagonun boşalması yalnız bir iki dakika sürüyor, bizim liman tahmil ve tahliye teşkilâtının kulakları çınlasın!

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Gördüğünüz deliklerin içerisi 1200 dere celik bir cehennem. Toz kömür, burada kok haline inkılâb ediyor.

— 4 —

Şimdi size Zonguldaktan gelen toz kömürün, fabrikada piyasaya arzedilen ve Alman kokuna faik olan Karabük koku haline gelişini anlatmağa ça

(Devamı 11 inci sayfada)

Vapur kamarasında bir kutu içinde bir insan kalbi bulundu

Müddeiumumilik, adliye tarihimizde şimdiye kadar görülmemiş garib ve esrarengiz bir hâdisenin tahkikatına el koymuştur.

Hâdise şudur

İki gün evvel Şirketi Hayriyenin 54

(Devamı 8 inci sayfada)

Holivuda gitmek için istanbuldan kaçan iki çocuk Hatayda tutuldu

Beşiktaş birinci orta okul talebelerinden Özokul ile arkadaşı Necdet Altan, seyrettikleri filmlerdeki artistlere özenerek yıldız olmağa karar vermişlerdir.

Bu kararı veren gençler, biriktirebildikleri cüz'i para ile günün birinde Holivuda gitmek üzere ebeveynlerine haber vermeden gizlice şehrimizden ayrılmışlardır. (Devamı 8 inci sayfada

"Son Posta,, nın yeni bir muvaffakiyeti

Hatıralar arasında

Üstad Halid Ziya Uşaklıgilin çok mühim ve çok kıymetli yazı silsilesi

Üstad, yazı masası başında

İlk yazılardan...

Birkaç isim:

Reşad, Yusuf İzzettin, Mecid, Salâhattin, Hamade Paşa, Ahmed Rıza, Dr. Nâzım, Said Paşa, Tevfik Paşa, Hüseyin Hilmi Paşa, Hakkı Paşa, Hacı Adil, Talât.

Birkaç vak'a:

Ahmed Rızaya aid bir ağızlık hikâyesi ve bir limon meselesi, Dr. Nâzımın sarayda beklenmedik bir ziyareti, gece yarısı saraya gelen Sadrıazam, tatlı uykusundan uyandırılan Hünkârla bir mülâkatım, Hüseyin Hilmi Paşanın istifası nasıl kabul olunmuştu, Talâtla bir hasbıhal, Sadık Bey meselesi.

Birkaç müşahede:

Yıldız sarayının dağdağası ve Dolmabahçe sarayının sükûnu, Hünkârın ve saray halkının inziva hayatı, misafirler, zairler, mabeyn sofrası, Sadrazamın yemeği, şeyhler, hocalar ve muhalifler, Reşadın karakteri, âdetleri, saray müdavimleri, meşrutiyetin iflâs tehlikesi, fırkada hizip, cemiyette korku.

Yarın neşre başlıyoruz

Hergün

Yarım program fayda Vermez, tam programla İşe koyulmalıyız

Ekrem Uşaklıgil

Ada vapurunun alt kamarasında - yız, Bağdaddan henüz gelmiş bir yolcunun arkadaşına anlattıklarını din - liyorum:

— İngiliz idaresi Iraka ilk yerleştiği zaman ilk iş olarak yol yapmayı düşündü. 20 sene evvel Iraktan ayrılmış olan birisi bugün gitse memleketini tanıya - maz, asfalt yol, yol kenarında otel. gazino ve iki istikamette mekik dokuyan otobüs..

★

Gazete geçenlerde Hataydan Suriyeye bir fotoğrafçı ile bir muharrir yollamıştı. Döndükleri zmaan onların da en ziyade yol meselesi üzerinde durduklarını işit - tim:

— İskenderun Halebin komşu kapısı sayılır, asfalt yol düz bir kordelâdır, otobüs te mükellef bir vagona benzer.

★

İtalyanlar iki sene evvel Tunus hududundan Mısır sınırına kadar asfalt bir yol yaptılar. Mesafe 1800 kilometredir.

Açılma töreninde bir filo, tam teşekküllü bir ordu, başta da Duçe bulundu. Bayrak, mızıka, alkış ve sadece yol değil, yol kenarına yepyeni İtalyan köylülerinin yayıldığını anlatan Faşişta İtalia gazetesinde bir fıkra:

— İtalya bu memlekete asıl şimdi el koymuştur.

★

Üç sene evvel Suriyede kuvvetli bir isyan çıktığı zaman Fransız işgal kıt'ası çok zayıf mevcudlu bir kıt'a ile ihtilâl ateşine ancak bu yol şebekesi sayesinde karşı koymuştu.

Daha geçenlerde Musul civarında bir hâdise zûhur ettiği vakit Bağdaddan koşan tahkik kıt'ası ancak asfalt yol sayesinde vak'a yerine tam zamanında var - mıştı.

Habeş ihtilâfı esnasında Afrika İtalyasına iki cephede birden çarpışmak iddiasını yol kuvveti vermişti.

Bir Avrupa devletinin yabancı bir toprağa ayak basar basmaz ilk iş olarak yol yapmıya ehemmiyet verdiğini gösteren en yeni delilleri Habeşistanda buluruz. Şebeke şimdiden 2000 kilometreyi geçmiştir.

Avrupalı gittiği memlekette yol ihtiyacını sırf askerî veya inzibatî düşünce ile görmez, yolu iktisadî, ziraî ve ticarî gelişmenin de ilk şartı sayar.

Yurdun büyük bir kısmı büyük bir felâkete uğradı, ve yer sarsıntısı henüz bitmemişti ki, yıkılanın yerine yenisini yapmak azmi yükseldi. Ben bunu işittiğim zaman her şeyden evvel yol meselesini düşünmüştüm, ilk iş olarak da ona işaret etmiştim.

Bugün salâhiyettar bir dilden:

— Zelzele sahasında yeniden yapılacak köylerle, ev tiplerinin şimdiden tesbit edilmiş olduğu müjdesini ışıtiyoruz. Aradan henüz çok zaman geçmedi, inşaat mevsimine kadar önümüzde henüz epeyce vaktin bulunmasından istifade edilerek şüphesiz biraz daha inceleme yapılacaktır, ihtiyaca en uygun ev tipi bulunacaktır, belki de Trakyada yapılmış olan göçmen evlerinin tarsin edilmiş nümunelerinden istifade edilecektir, fakat ne olursa olsun yeni şehir, yeni köy asfalt yol ile birlikte yürümelidir, yürütülmelidir.

Demiryolu bir memleket için can damarıdır, hayat damarıdır, fakat yetişmez, hele memleket senenin 7 ayında karla örtülü olursa hiç yetişmez, asfalt yol ile, asfalttan köye ayrılan muavin yol ile tamamlanmalıdır.

Karın şiddetli zamanlarında günlerce izi bulunmıyan küçük köy, toprak ev, tavansız baraka hiç değilse iktısadî bakımdan bir kıymet değildir, hattâ Amerikanın ortasına götürülüp oturtulduğu zaman muhite aykırı görülmiyecek köy ve bu köye giden her mevsimde işlenir müntazam şose bizim için fazla hayal telâkki edilmemelidir.

Ayak bastığı toprağı yol ağı ile ören İngilterenin, Fransanın hududsuz servet kaynakları, her sene yabancı topraklarda binlerce nümune köyü yapan İtalyanın gittikçe artma yolunda kuvvetli vasıtaları vardır. Fakat Londrada, Pariste, Romada toplanan verginin dış memlekette yol inşasına sarfedildiğini sanırsak aldanırız. Avrupalı pek ehemmiyet verdiği yolu ayak bastığı memleketin kendi kaynağı ile yapar ve topladığı bir miktarını arttırıp iç memlekete yol'amıya bakar.

Bütün yollarımızı derhal asfaltlaştırmak ve bütün köylerimizi derhal modernleştirmek talebinde değiliz. Fakat on, on beş senelik bir programla evvelâ zelzele sahasından işe başlamak kuvvetimizin üstünde büyük bir iş değildir.

Ekrem Uşaklıgil

Resimli Makale: ≡ Yaş ve tecrübe ≡

Yaş insanı uslandırır, fakat ayni zamanda akıllandırdığını da iddia ederlerse inanma, söyliyen ya düşünmemiş, yahud da görmemiştir.

Tecrübe öyle bir tohumdur ki sadece müsaid bulduğu toprak üzerinde gelişir, yaşın akılsız kafada bırakacağı tesir sıfırdan ibarettir.

SÖZ ARASINDA

"100 suratlı Adam garb Cephesinde

«Yüz suratlı adam» lâkabı ile maruf olan bu İngiliz komiği de asker olmuştur. Cephede boş zamanlarda, asker arkadaşlarını işte bu gibi maskaralıklarla eğlendirmektedir.

Sessiz sinema yıldızlarından biri daha öldü

Geçenlerde ölen sessiz sinemanın en gözde kadın yıldızlarından Pearl White (Pörl Vayt)'ın vasiyetnamesi açılmış ve varislerine 74 bin İngiliz lirası değerinde mülk bıraktığı anlaşılmıştır.

Sinema yıldızı, şöhretinin en yüksek zamanlarında, perdede korkunç kaya kenarlarına asılı kalarak, uçurumlara yuvarlanarak seyircilerini heyecandan heyecana düşürürdü. Pearl White yıldızı sönüp de, haftada 600 İngiliz lirası ücretle Londra revülerinden birinde talihini denemek istevince, seyircilerin istihzasına maruz kalmış, bunun üzerine bütün san'at dünyasına küserek şatosuna çekilmiş ve uzun müddet hasta yatarak 41 yasında ölmüştü

Hergün bir fıkra

Bekârla evlinin farkı

— Bir evli erkekle bir bekâr erkeği birbirinden nasıl ayırd edebilirsin?

Diye bir sual sordular. Suale muhatab olanlardan biri cevab verdi:

— Her ikisi de Şehir tiyatrosunda temsil edilen son piyese gitmiş olsalar ve her ikisi de piyesi beğenseler evli erkek «Şehir tiyatrosunda (O kadın) isimli bir piyes temsil ediliyor. Ben bu piyesi beğendim» der. Bekâr adam ise kısaca (O kadın) ı beğendim deyiverir.

Can kurtaran tayyare

Brezilyaya tâbi Fernandoda Noronha adında 2000 nüfuslu küçük bir ada vardır. Brezilyanın payitahtı bulunan Riodö Janeyro ile Roma arasında seferler yapmakta olan İtalyan tayyaresi geçenlerde bu adanın civarından geçerken Adadan bir telsiz telgraf almış, ada sakinlerinden biri çok ağır surette hastalanmış. Rido dö Janeyroya götürülmesi için tayyare pilotundan rica ediliyormuş.

Tayyare adada karaya inmiş. Hastayı almış, geri dönerek onu Rio dö Janeyroya bırakmıştır. Sonra Avrupaya müteveccihen yoluna devam etmiştir.

Brezilya hükûmeti pilotu nişanla taltif etmiştir.

TAKVİM

İKINCIKÂNUN		
Rumi sene 1355 — İkincikânun 13	26 Resmi sene 1940	Arabi sene 1358 — Kasım 80
CUMA		

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Zilhicce 16	İMSAK S.	İMSAK D.
[illegible]	18		6	34
2	01		14	8

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
E.	12	26	5	01	7	17	[illegible]	51
V.	7	09	9	44	[illegible]	—	1	30

Norveçten Finlândiyaya giden İlk gönüllü kız

Norveçten Finlândiya ordusuna ilk gönüllü yazılan bu genç ve güzel kız, cephede büyük yararlıklar göstermekte, gayet mühim vazifelerin hakkından gelmektedir. Bu kadar çok meşguliyeti arasında, ailesine her hafta muntazaman iki mektub yazmaya da vakit bulabilmektedir.

Almanyada fısıldanan güzel bir nükte

Deyli Telgraf gazetesinin tanınmış muharrirlerinden Peterborough, sütununda şöyle bir nükte yapmaktadır:

Berlin lokanta ve kahvelerinde Berlin halkı birbirlerine şu suali fısıldamaktadırlar:

— Hindistan ile Almanya arasındaki fark nedir?

Cevabı da şudur:

— Hindistanda bir adam, halkı için. Almanyada ise halk bir adam için oruç tutuyor...

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Mercan yokuşundan iniyorduk, arkadaşım eski bir hanın büyük kapısına bitişik küçük bir dükkân gösterdi ve:

— 26 sene evvel bu dükkânda İranlı bir tacir otururdu. San'atı toptan ve perakende çuvalcılıktı, Büyük Harb çıktığı zaman birdenbire dükkânını ve deposunu kapatarak istirahate çekildi, rahat rahat fiatların yükselmesini bekledi, şimdi sağsa İranın kim bilir hangi şehrinde ihtiyar bir milyonerdir, dedi.

Arkadaşımın anlattığı bu hikâye bana bugünün derdini hatırlattı, gene harb günleri yaşıyoruz, gene çuvalsızız.

Anlıyanlardan birine:

— Neden memleket içinde yapamıyoruz, diye sordum.

— Çuval Hindistanda yetişen jüta isminde bir ottan yapılır, keten ve kenevir elyafına benzer bir şeydir, bir maddenin sun'isini yapmak yalnız Almanlara mahsus bir imtiyaz değildir ya, bir aralık bizde Trakyada açılacak bir fabrikada sun'i jüta ile çuval yapmak düşünülmüştü, tasavvur yarıda kaldı, bugün gene tatbik edilmesi mümkün müdür, değil midir, bilmiyorum, fakat muhakkak ki memleket çuvalsızdır.»

Bundan 25 sene sonra çıkacak yeni bir harb esnasında ayni mütaleaların işitilmesi ihtimali olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün kısası

Bizdeki imar telâkkisi

E. Ekrem Talu

Bayramda, memleket içinde bir gezi yapmış olan bir arkadaşım gördüğü şeyleri anlatıyordu..

— Falan yere de uğradın mı? diye sordum. Oranın valisini pek methediyorlar; çok işler başarmış.. eserler vücude getirmiş...

— Evet, dedi; uğradım. Vali hakikaten çalışmış. Amma..

— Amması nedir?

— Amması şu: Meselâ istasyondan şehire 25 metre enliliğinde bir cadde açmış. Bu, güzel! Lâkin şehrin nüfusu hem az, hem de o nüfusun refah seviyesi orta olduğu için bu şahane caddenin iki tarafındaki mütevazı binalar birer mola taşı gibi duruyor. Cadde biraz dar tutulmuş olsaydı, o zaman bu zavallı evler kendilerini az çok gösterir, sokakla mütenasib olurlardı. Bu, bir!

— İkincisi?

— İkincisi:

— İki yüz bilmem kaç bin liraya bir şehir klübü yapılmış.. müdavimi yirmi kişiden ibaret. Bunların aidatı kapıcı aylığını zor temin ediyor. Kalirofer var, yakamıyorlar. Bereket ki iklim mutedil. Yoksa kömürü, klüb müdavimleri, eski mahalle mekteblerinde talebenin odun taşıdıkları gibi, nöbetleşe getirmek mecburiyetinde kalacaklardı. Üçüncüsü..

— Ndir?

— Şehir stadyomu! Muazzam, mükellef bir stadyom. Saha, tribünler, soyunacak hücreler, duş yerleri.. hepsi mükemmel. Lâkin kapalı duruyor.

— Neden?

— Memlekette futbol ekipi yok!

— İleride olur.

— Hayır, azizim. Olacağı yok. Her nasılsa oranın gençliği futbola heveslı değil. Zira onların hayat şartları buna müsaade etmiyor. Kışın evlere kapanıyor, yazın da şehirden uzaklaşıp yaylâlara dağılıyorlar.

— Daha?

— Dahası: Bir çocuk bahçesi yapılmış. Avrupanın en ileri şehirlerinde bile böylesi nadirdir.

—Oh, âlâ-

— İstifade eden yok ki! Her evin bahçesi var. Her çocuğa anası bakıyor. Evlerde hizmetçi kullanmak âdeti olmadığından, bir yandan ev işlerile bizzat meşgul bulunan kadın, çocuğunu o bahçeye gönderemiyor tabiî.

— Sonra?

— Sonrası, işte bu! Dünyanın parası harcanarak muazzam ve lâkin bence yersiz işler başarılmış. Buna mukabil ne yatacak bir otel, ne karın doyuracak rabıtalı bir lokanta arama. Üstünkörü bir han azmanı, iştiha kapatacak bir aşçı dükkânı yok değil. Fakat saydığım eserler karşısında o külüstür, iptidaî, gayri medenî şeyler insanı büsbütün isyan ettiriyor.

— Hakkın var.

— Dur! Dahasını söyleyim!. O bölgenin ahalisi hemen tamamile çiftçidir. İnanır mısın? Mahsulünü şehre indirdiği zaman o gün satamadı mı, köylü mahvolmuştur. Zira tütününü, incirini, üzümünü emanet edecek bir tek antrepo (ardiye) yoktur. Mal, havanın şiddetlerine maruz, etrafı açık sundurmalarda çürür.

İşte, dostum bizdeki imar zihniyeti! Bugünü kat'iyyen kale almıyarak, yarını düşünüyoruz, ve ona göre iş görüyoruz. Hattâ yarını demek de doğru değil, öbür günü, daha öbür günü düşünüyoruz. O uzak istikbal tahakkuk edinciye kadar bu eserler ya dayanır, ya dayanmaz. Dayansa bile bugün için o yerlerde amelî hiç bir faydası yok. Valiler, belediye reisleri, ellerindeki tahsisat ile evvelâ günün ihtiyaçlarını karşılasalar, hehr memleketin hali hazır kabiliyeti ile ölçüp de öyle işe girişseler, çalışmaları bence şüphesiz ki daha müsbet olurdu.

Baştan başa bağlık, bahçelik bir beldede parkın acil lüzumunu, zorla değil a, anlamıyorum. Bunun yerine müstahsil için antrepo yapılmasını daha hoş göreceğim.

İmar telâkkimizi biraz değiştirmek mecburiyetindeyiz gibime geliyor. Bilmem sen nedersin?.

Arkadaşı dinledikten sonra, kendisine hak vermemek elimden gelmedi.

E. Ekrem Talu

TELGRAF HABERLERİ

Cenubî Afrikanın harb karşısında vazigeti

Parlâmentoda harb meselesi görüşülürken bir parti şefi: "Cenubî Afrika bitaraf kalmak istiyor„ dedi

Capetown 25 (A.A.) — Harb meselesi üzerinde müzakerelere dün de parlâmentoda devam edilmiştir.

Bu sefer, cümhuriyetçi nasyonalist parti şefi Dr. Malan, söz alarak demiştir ki:

Cenubî Afrika bitaraf kalmak istiyor, bu nokta üzerinde israr etmek istiyorum. Cenubî Afrika İngiltere ve Fransaya karşı hasmane hissiyata malik değildir. Milletleri birbirine karşı koyan harb çok şayanı teessüf bir hâdisedir. Avrupada dostluk bağlarile merbut bulunması lâzım gelen iki memleket varsa, bu iki memleket de garb medeniyetinin terakkisine ayni derecede büyük yardımlar yapmış olan İngiltere ve Almanyadır.

Dr. Malan'ın nutkundan sonra müzakerelerin diğer bir gün devamına karar verilmiştir.

Çörçilin nutku Holânda parlâmentosunda tenkid edildi

Lahaye, 25 (A.A.) — Holânda parlamentosunda İngiliz bahriye nazırı Çörçilin son nutku mevzuubahs olmuş ve tenkid edilmiştir.

Bu münasebetle cereyan eden müzakereler sonunda hariciye nazırı Kleffens demiştir ki:

«Bütün Holânda milleti hükûmetin bitaraflık siyasetini tasvib eylemektedir. Bu hususta hiçbir şüphe yoktur. Bitaraflığımızın ihlâline mâni olmak için tedbirler almaktayız. Bu babda kat'iyen enternasyonal kanunlara istinat ediyoruz. Holândanın siyasetine kendi menfaatleri namına hücum edenlerin tesirine hükûmet kapılmayacaktır.

Holânda ve Belçika, Avrupada birer nizam ve sükûnet unsurudur. Bu iki memleketin kendilerine yapılan vadlerin samimiyetine ve Holândanın Avrupa ve Asyada işgal ettiği mevkiin bu topraklar üzerinde hiçbir büyük devletin emeller beslemesine müsaid olmadığına dair hariçte mevcud kanaate inanları vardır.»

Hariciye nazırı, bitaraflara karşı taarruz edilmesi ihtimalinin lâübalilikle mevzuubahs edilmesini tenkid eylemiş ve şöyle demiştir:

«Manevî duyguların ihlâli vaziyetin inkişafında kat'î bir tesir yapabilir. Hiç kimsenin muhariblere ahlâksız niyetler atfetmeye hakkı yoktur.

Holânda, bitaraflığını muhafaza ve Avrupaya karşı vazifesini yapmış oluyor. Çünkü eğer Holânda ve Belçika harbe girecek olurlarsa işleri daha ziyade karıştırmış olacaklardır. Bize her kim taarruz etmek cüretinde olursa silâhla karşılanacaktır.»

Müttefikler Amerikadan 8 bin bombardıman tayyaresi alıyorlar

Nevyork 25 (A.A.) — Wall Street Journal yazıyor:

İngiltere ve Fransa ile 6 ilâ 8 bin bombardıman tayyaresi ve birçok avcı tayyaresi satılması için mühim bir mübayaa programı tetkik edilmektedir. 1 milyon ilâ 1 milyon 700 bin dolara baliğ olacak olan bu program şimdiye kadar kaydedilenlerin hepsinden geniştir.

Kanada da yeni seçim yapılıyor

Londra 25 (Hususî) — Kanada parlâmentosunun açılışı münasebetile bugün Ottavada bir nutuk söyliyen umum guvernör Lord Twidsmyre, yeni teşriî intihabata tevessül edileceğini bildirmiştir.

Yeni intihabatın tarihi henüz tesbit edilmemiştir. Maahaza bunun yakında yapılacağı anlaşılmaktadır.

Kanada intihabatının yenileneceğine dair verilen bu haber, tam bir sürpriz olmuştur.

Balkan Antantı Konseyi

Bükreş 25 (A.A.) — Hâlen Balkan Antantı konseyinin azası bulunan Romanya hariciye nazırı Gafenko, 1 Şubatta Bükreşten Belgrada hareket edecektir. Bu seyahatinde Gafenko'ya hariciye nezareti genel sekreteri orta elçi Cretziano, hususî kalem direktörü, Rador ajansı direktörü ve büyük Rumen gazetelerini temsil eden bir gazeteciler grupu refakat edecektir.

Takas kararnamesi mer'iyet mevkiine kondu

Ankara 25 (Hususî) — Dış ticaretteki takas muamelelerini tanzim kontrol ve takas mevzuatını birleştirmek maksadile neşredilmiş bulunan kararnamelerde bazı değişiklikler yapan yeni ka[illegible]

İngiliz, Fransız amiralleri Maltada buluştular

Londra 25 (A.A.) — Maltadan bildirildiğine göre Akdenizdeki Fransız deniz kuvvetlerinin başkumandanı Amiral, Akdenizdeki İngiliz kuvvetlerine kumanda etmekte bulunan İngiliz amiralı ile her iki tarafı alâkadar etmekte olan meseleler hakkında görüşmek üzere Maltaya gelmiştir.

Irakta iki eski nazır tevkif edildi

Bağdad, 25 (A.A.) — Maliye nazırı Rüstem Haydara yapılan suikasdle alâkadar olmak üzere 12 kişi tevkif edilmiştir. Bunların arasında eski nazırlardan Sabir ve İbrahim Kemal de vardır.

Sovyet tayyareleri bir Alman vapurunu bombardıman ettiler

Helsinki 25 (A.A.) — Bir Alman vapuru, Aaland adaları civarında karaya oturmuş bir vaziyette bulunurken, çok alçaktan uçan iki Sovyet tayyaresi tarafından bombardıman edilmişse de vapura birşey olmamıştır.

Bir Yugoslav torpidosu kayalıklara çarparak battı

Londra, 25 (A.A.) — Paris radyosunun verdiği bir habere göre, Yugoslavyanın Liubliana distroyeri şiddetli fırtına esnasında bir limana girmek isterken batmıştır. İçinde 130 zabit ve nefer vardı. Kaptan kurtulmuştur.

Gemi 12110 tonluktu. İnşası 1938 de tamamlanmıştı. 6 torpil kovanı ile mücehhez bulunuyordu.

Mürettebat kurtarıldı

Belgrad 25 (A.A.) — Liubliana distroyerinin batması hakkındaki resmî tebliğe göre bir erbaş müstesna olmak üzere bütün mürettebat kurtarılmıştır.

Zelzele devam ediyor

Zile 25 (A.A.) — Şehrimizde her gün bir kaç defa hafif yer sarsıntıları hissedilmektedir. Bugün de saat 12,45 de 3 saniye süren orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Sıvas 25 (A.A.) — Sıvasta bugün 10,50, 11,09 ve 12,21 de beşer saniyelik üç defa zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Gümüşhane 25 (A.A.) Son 24 saat zarfında muhtelif şiddette 4 hareketi arz kaydedilmiştir. Hasar yoktur.

Almanya uzun bir harbe hazırlanmış

İngilterenin sabık Berlin elçisinin bir nutku

Londra 25 (Hususî) — İngilterenin eski Berlin büyük elçisi Sir Nevil Henderson bu akşam bir nutuk söyliyerek, harbin muhakkak surette müttefikler tarafından kazanılacağına emin bulunduğunu ve İngiliz milletinin sarsılmaz azminin bu zaferde büyük bir âmil olacağını kaydetmiş, fakat harbin çabuk biteceğine hiç ihtimal vermediğini ve Almanyanın uzun bir harbe hazırlanmış olduğunu ilâve etmiştir.

Sir Nevil, nihaî zaferi temin etmek için iktısadî sahada azamî gayret sarfedilmesi ve millî ekonomi membalarının harekete getirilmesi lüzumunu ileri sürmüştür.

Yeni bir adlî kanun lâyihası

Ankara, 25 (Hususî) — Adliye Vekâleti tarafından hukuk mercileri arasındaki icabî veya selbî ihtilâfların hal şeklini gösteren bir kanun lâyihası hazırlanmıştır. Bu lâyiha esaslarına göre hukuk mercileri arasındaki ihtilâfların halli Adliye Vekilinin reisliği altında Temyiz ve Devlet Şûrası azalarından tefrik edilecek üçer azadan müteşekkil bir heyet tarafından ifa edilecektir.

Bu heyet azaları Temyiz ve Devlet Şûrası umumî heyetlerince iki sene müddetle seçilecektir. Heyetin yazı işlerini ikisi Temyiz raportörü ve ikisi Devlet Şûrası muavinlerinden seçilecek dört kişi yapacaktır. Heyetin verdiği kararlar kat'î mahiyeti haiz olacak, halen selbî ihtilâf dolayısile adlî mahkemelerle idarî mahkemeler arasında muallâkta bulunan birçok davaların halline medar olacaktır.

İzmir belediye bütçesinde 150 bin liralık bir tasarruf yapılacak

İzmir 25 (A.A.) — Şehir meclisi 1 Şubatta toplantılarına başlıyacaktır. Bu sene belediye bütçesinde 150 bin liralık bir tasarruf yapılması muhtemel görülmektedir. Bu tasarruf inşaat ve imar işlerinden ve diğer fasıllardan yapılacaktır. Belediyenin imar ve inşa faaliyeti devam edecektir.

1940 fuarının açılmıyacağı veya tehir edileceği hakkındaki haberler de tamamen asılsızdır.

Fuar, mutad veçhile 20 Ağustosta açılacak ve 1 ay devam edecektir.

Saadâbad paktı hakkında İranın bir tavzihi

Tahran 25 (A.A.) — İranın, Türkiye, İran ve Efganistan arasındaki ademi tecavüz misakını askerî bir ittifaka tahvil etmek imkânını tetkik etmek maksadile bir heyet göndereceğine dair olarak ecnebî memleketlerde münteşir haberler hakkında salâhiyettar bir membada bu babda malûmat olmadığı beyan edilmektedir.

İtalyada yeni Zelzeleler oldu

Roma 25 (A.A.) — Bugün Palermo, Laspezia ve Lucques de zelzele olmuştur. Palermo ve Lasqezia da hiçbir hasar yoktur.

Yugoslavyada müthiş soğuklar

Birçok evler karın ağırlığı altında yıkıldı

Universite kömür buhranı yüzünden tatil edildi

Belgrad 25 (A.A.) — D. N. B. :

Hırvat ülkesinde kar devam ediyor. Adriyatikle dahil arasında tren münakalâtı kesilmiştir. Bosna-Hersekte ve cenub Sırbistanında büyük tuğyanlar olmuştur. Birçok evler çatılarında biriken karın ağırlığile yıkılmıştır.

Belgrad üniversitesi kömür buhranından dolayı 1 Şubat tarihine kadar dersleri tatil etmiştir.

Doyçland cep kruvazörünün ismi değiştirildi

Berlin, 25 (D. N. B. ajansı bildiriyor) — Führer, Deutschland isminin daha büyük bir gemiye verilmesine karar vererek şimdiki Deutschland ceb kruvazörüne Lützow adının takılmasını emretmiştir. Büyük Lützow kruvazörüne de başka bir isim verilecektir. Harbin başlangıcındanberi açık denizlerde bulunan Deutschland kruvazörü, bir müddet evvel bağlı bulunduğu limana dönmüştür.

Hitlerin genç zabitlere bir hitabesi

Berlin 25 (A.A.) — Hitler, dün spor sarayında yakında zabitliğe terfi edilerek cepheye sevkedilecek olan 7 bin talebeye hitaben bir nutuk irad etmiştir.

Mumaileyh, bu nutkunda Alman milletinin girişmiş olduğu hayat mücadelesinin ehemmiyet ve şumulüne işaret etmiştir.

Hitler, bundan sonra Nazi zabitlerinin vazifelerinden ve görecekleri işlerden bahsetmiştir

Nihayet bugünün büyük Frederik'in ölümünün yıldönümü olduğunu hatırlatarak asker kralın en yüksek askerî meziyetlerin modeli telâkki edilmesi lâzım geleceğini söylemiştir.

Führer'in nutku, coşkun tezahüratla selâmlanmıştır.

★

Kopenhag 25 (A.A.) — National Tidende gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor:

Hitler dün bir nutuk söylemişse de içtima alenî olmamıştır. Hoparlörler işlememiş ve Alman milleti ilk defa olarak Führerinin sözlerini öğrenememiştir.

Bir Norveç vapuru daha battı

Amsterdam, 25 (A.A.) — 1750 tonluk Norveç bandıralı Biarritz vapuru bu sabah İjmuiden 36 mil batı şimalinde mayne çarparak batmıştır. Mürettebat İjmuidene çıkmıştır.

Siyaset ALEMİNDE

Yaklaşan bahar ve artan meraklar

Yazan: **Selim Ragıp Emeç**

Fransa ve İngiltereye daha müessir surette taarruz etmek için Almanyanın Felemenk ve Belçikayı istilâ edeceğine dair zaman zaman çıkan şayiaların sonuncusu birkaç gün evvel ortalığı bir hayli telâşa verdikten sonra yavaş yavaş tesirini kaybetti. Unutulur oldu. Dikkat edilecek olursa bu istilâ şayiası geçmiyen müzmin bir hastalığa benziyor. Ve vakit vakit nüksediyor. Sonra teeyyüd ve tahakkuk eylemeden bir yenisi meydana çıkmak üzere unutulup gidiyor. Bundan bir netice çıkarmak lâzım gelirse, denebilir ki Almanya için böyle bir istilâ tasavvuru mevzuubahs olamaz. Çünkü bu devletin garbde yapacak bir işi yoktur. Nitekim Almanlar da bunu açıkça söylüyorlar. Garb cephesine taarruz etmiyeceklerini ve bilhassa Fransa ile hiç bir alış ve verişleri olmadığını tekrar edip duruyorlar. Buna mukabil İngiltereye karşı husumet gösteriyorlar. Mevsimin müsaid olmamasına rağmen İngiliz havalarına karşı yaptıkları akınlar ve bilhassa hava ve deniz faaliyetlerini İngiliz sahillerine ve onun daha ziyade müteessir olacak mıntakalarına tevcih etmeleri, bu husumetin genişliğine ve şiddetine bir delildir. Vaziyetten anlaşıldığına göre son Lehistan garantisine kadar Almanya, İngiltere ile arasında bir harb çıkacağını sanmıyordu. Vakta ki Danzig meselesinden doğan ihtilâf neticesi İngiltere Lehistanı garanti etti. O zaman, Almanyada, İngilterenin kendisini vurmak istediği zehabı hâsıl oldu. Fakat vaziyet geri adım atmayı mümkün kılabilecek bir şekilde değildi. Esasen Sovyet Rusya ile umumî olarak anlaşılabileceği kanaati de tebellür etmiye başlamıştı. İngilterenin ortaya attığı eldiven bu suretle Almanya tarafından kabul edildi ve bugünkü düello başladı.

Bu vaziyete göre, şayed İngiltere ve Fransa tarafından Zigfrid hattına bir taarruz yapılmıyacak olursa Almanyanın bu mıntakada her hangi bir esaslı taarruz yapması beklenemez. Şu halde, o mıntaka, Harbi Umumide olduğu gibi sabit bir halde kalmıya mahkûmdur. Buna mukabil ilkbaharla beraber diğer tâli harb cephelerinin teessüs ve teşekkül etmesini beklemek icab eyler. Bu vadide ilk akla gelen şey, Balkanlar oluyor. Fakat Balkanlı devletlerin bugün göze çarpan meyilleri, böyle bir maceraya girişmek taraftarı olmadıklarını gösterdiği gibi meselâ Romanyanın Almanyaya verdiği petrol miktarını arttırması da, bu arada gözden kaçmaması icab eyliyen manalı bir hâdisedir. Şu halde dercengi evvel, İngiltere ve Fransa için Finlândiya cephesinden bir hareket yapılması mevzuubahs olabilir. Bugün için, bu hususta kat'î bir kararı ifade eder bir hareket göze çarpmıyor. Fakat matbuatın neşriyatı, Avam Kamarasında cereyan eden bazı müzakereler bu ihtimalin daha akla yakın olduğunu gösteriyor. Fakat ve galiba,

(Devamı 11 inci sayfada)

Sabahtan Sabaha

Kılıç hakkı

Arzm iri yapılı, geniş gövdeli kıt'aları arasında en boduru, en biçimsizi olduğu için mi nedir Avrupa tıpkı kavruk, çelimsiz, tıknefes, marazlı çocuklara benziyor Başı dertten kurtulmuyor. Avuç içi kadar yere yetmiş iki millet, hem de dünyanın en haşarı ve en bedhuy milletleri sıkışmışlar, tepişip duruyorlar.

Eski cihangirler Asya steplerinde ferah, fehur yayıldıkları halde küçük milletler gene kendilerine emniyetli köşeler bulmuşlardı. Mısıra, Hinde kadar giden İskender, Makedonyaya kadar gelen Serhas, Avrupa ortalarına kadar dayanan Atilâ,Çinden Akdenize kadar yayılan Cengiz silindir gibi bu sahaları çiğneyip geçtiler. Fakat bu meddücezir ler arasında bile milletler varlıklarını kaybetmediler. Tarihî ömürlerini yaşadılar, Tabiî ecellerile sahneden çekildiler.

Bugün bin bir yamalı parça bohçasına benziyen Avrupanın şu haline bakın! Eski devirlerin gazve, cihad aşkı ile nefiriam toplıyan sergerdeleri sanki dirilip Zülfikara sırılmışlar, zayif bulduklarını kesip duğruyorlar.

Bu yeni cihangirlik davasına atılanların siyasî hüviyetleri ve iddiaları ile tuttukları yolun istikameti arasında hiç münasebet te yok. Empiryalizme diş biliyenler kendileri emperyalist oldular. Komünizmi ablukaya almak istiyenler onunla sarmaş dolaş oldular. (Solon)un kanunlarından Lâhey adalet divanının kararlarına kadar düşünen insanın üstüne titrediği hak, tarihten evvelki manasından ve mevkiinden bir zerre kaybetmiş değildir. Yanında kılıç bulunmadıkça adalet efsane olmaktan kurtulamıyor.

Silâh ile salâh arasındaki hece farkı kılıcın yüzü ile sırtı arasındaki mesafeden daha kısa. Millî kütüphanelerine dört beş milyon eser toplıyan en münevver milletler denizlerin dibine, bulutların üstüne çıkmak için kafa patlatıyorlarsa hepsi birbirlerini tepelemek için. Bu itibar iledir ki akademilere kabul edilen yüksek ilim, fen ve edebiyat adamları bile bellerine bir kılıç takmadan ebedî koltuklarına yerleşemiyorlar galiba!

Burhan Cahid

Şehir Haberleri

İstanbul Valisinin salâhiyeti genişletilecek

Yeni Teşkilât Kanunile nahiye müdürlerinin ve tahrirat kâtiblerinin maaşları artırılıyor

Dahiliye Vekâleti tarafından hazırlanan vilâyetlere aid teşkilât kanunu projesi, Meclisin yeni devresinde müzakere ve kabul edilecek, Haziranın birinden itibaren de mer'iyet mevkiine girecektir.

Vilâyetlere bağlı bilûmum memurlar teşkilât kanununun biran evvel tatbik mevkiine girmesini temenni etmektedirler.

Teşkilât kanunu projesinin esasları henüz mektum tutulmakla beraber, haber aldığımıza göre esaslı maddeleri ihtiva etmektedir.

Teşkilât kanunu projesinde nahiye müdürlerine aid mühim maddeler vardır. Nahiye müdürlerinin aslî maaşı 25 liradan başlıyacak 30, 35 liraya yükselecektir.

Kazalardaki tahrirat kâtiblerinin adı değiştirilecek, yazı işleri müdürü denecektir. Maaşları 25 liradan başlıyacaktır. Kanunun mer'iyete geçtiği tarihte vazife başında bulunup ta maaşları 25 liradan aşağı olanların hizmetleri nazarı itibara alınacaktır.

Yeni teşkilât kanunu projesinde İstanbul vilâyeti için mühim bir kısım vardır. İstanbul Valisinin salâhiyeti yeni kanunla genişliyecek, vilâyet mekanizması daha iyi işliyecektir.

Dün çıkan iki kavgada üç kişi yaralandı

Dün şehrimizde iki yaralama vak'ası olmuştur:

Fatihte Haydar mahallesinde Kerpiç sokağında 9 numaralı evde oturan Ahmedle ayni yer sakinlerinden Hasan dün bir alacak meselesinden dolayı kavga etmişlerdir. Etraftan müdahale edenlerin yardımile kavgacılar teskin edilmişlerse de bir müddet sonra Hasan bıçakla Ahmede saldırmış ve yaralamıştır.

İkinci yaralama hâdisesi de Beşiktaşta cereyan etmiştir.

Beşiktaşta Ortabahçe sokağında 27 numaralı evde oturan kaptan Süreyya adında biri, arkadaşı Mehmedle rakı içmek üzere Köyiçindeki Vasilin meyhanesine gitmişlerdir.

Burada bir müddet rakı içen iki arkadaş az sonra bir meseleden dolayı münakaşa etmeğe başlamışlardır. Nihayet bu münakaşa kısa bir zamanda büyümüş ve kavga halini almıştır.

Bu esnada Mehmed bıçakla Süreyya kaptanın üzerine atılmış ve bacağından yaralamıştır. Bunun üzerine Süreyya eline geçirdiği bir rakı şişesini hasmının başına vurmak suretile mukabele etmiş ve Mehmed de yaralanmıştır.

Hâdise mahalline yetişen zabıta memurları her iki kavgacıyı yakalamışlar ve haklarında takibata başlamışlardır.

Dün iki yerde yangın oldu, ikisi de söndürüldü

Dün şehrimizin muhtelif semtlerinde iki yangın olmuştur.

Pangaltıda Tayyareci sokağında manifaturacı İlyanın mutasarrıf olduğu 62 sayılı apartımanın birinci katında oturan kuru kahveci Simonun odasından yangın çıkmış, itfaiyenin vaktinde müdahalesile söndürülmüştür.

İkinci yangın da Beyoğlunda vukubulmuştur:

Hammalbaşında 10 sayılı Tiyadora bakkaliye mağazasının fincan kısmındaki elektrik kablosu kontak yapmış ve bu sebeble kaplamalar tutuşmuştur. Yangın büyümek istidadında iken yetişen itfaiyenin gayretile bastırılmıştır.

Deniz işleri:

Zeytinburnundan denize topçu atışları yapılacak

Zeytinburnundan denize doğru bugün sabah 8,5 tan itibaren hakiki topçu ateşi yapılacağından, dün Mıntaka Liman Reisliği keyfiyetten bütün merakibi haberdar etmiş, ihtiyatlı olmalarını tavsiye etmiştir.

Bir şamandıra mayn zannedildi

Karadenizin Podima sahilinde bir mayn görüldüğünü evvelce yazmıştık.

Bu maynin imha edilmesi için gönderilen müfrezeden dün Mıntaka Liman Reisliğine gelen bir telgrafta, evvelce görülen şeyin mayn olmayıp, Bulgar sahillerinden dalgalar tesirile gelmiş ziya veren bir şamandıra olduğu bildirilmiştir.

Tırhan Fethiyede bekletiliyor

Ege denizinde dünden itibaren cenub istikametinden yeni bir fırtına başladığı dün Mıntaka Liman Reisliğine bildirilmiştir.

Rasad merkezinin verdiği raporlara göre; fırtına hafif olarak geçecek, vapurların seferlerine mâni olmıyacaktır.

Alanyadan hareket ederek Fethiyeye varmış olan Tırhan vapuru, Fethiyeden dün kömür almıştır. Ancak fırtına tehlikeli görüldüğünden vapur dün hareket ettirilmemiştir. Vapurun önümüzdeki Pazartesi günü limanımıza gelmesi beklenmektedir.

İki vapurun tamiri ikmal edildi

Bir müddettenberi İstinye atelyelerinde tamirde bulunan Kemal vapuru, dün havuzlardan çıkmış, seferlere başlamak üzere hazırlanmıştır.

Kemal vapuru bugün Ayvalık seferini yapacaktır.

Haliçte tamirde bulunan Tayyar vapuru da dün havuzdan çıkmıştır. Bu vapurumuzda bugünden itibaren seferlere konacaktır.

Ticaret işleri:

İki günde 850 bin liralık ihracat yapıldı

Bayram tatilleri dolayısile bir tevakkuf devresi geçiren ihraç faaliyeti iki gündür tekrar canlanmıştır. Evvelki gün 400 ve dün 450 bin liralık bir yekûna baliğ olan ihracat harbin ilânındanberi miktar itibarile bir rekor teşkil etmektedir.

Limanımızdan yapılan bu ihracatın çoğu İtalya, Fransa ve İngiltereye yapılmaktadır.

Dün Almanyaya 100 bin kilo prinayağı ve 13 bin kilo mazı ihraç edilmiştir.

Fransaya 123 bin kilo tütün ve bir miktar tifitk, İtalyaya 100 bin çift torik ve mühim miktarda deri, fasulya, keten tohumu, İngiltereye de fındık, tiftik, kendir, keçi kılı sevkedilmiştir.

İtalyanın son günlerde fazla yumurta alması üzerine evvelce 13 liraya kadar düşmüş olan buzhane yumurtalarının 1440 lık sandıkları 24 liraya kadar çıkmıştır.

Ayni sebebden keten tohumu fiatları da 14 kuruştan 15 e yükselmiştir. İhracat firmaları 350 ton keten tohumu almışlardır. Ayrıca Maltaya gönderilmek üzere 4,75 kuruştan 310 ton kuru bakla satılmıştır.

Men'i İhtikâr Komisyonu toplandı

İhtikâr komisyonu bugün Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde toplanarak ihtikâr yapıldığı ileri sürülen bazı maddeler hakkında tetkikat yapmış ve yüksek fiatla mal satan müesseseler sahiblerini dinlemiştir.

Bu tetkikat ve tahkikler bugün yapılacak bir toplantıda neticelendirilerek bir karara bağlanacaktır.

Atılayın son tecrübeleri yapıldı

Alman mütehassıslarının nezareti altında Türk işçisi tarafından Haliçteki tezgâhlarda yapılan Atılay denizaltı gemimizin sürat ve dalma tecrübelerine dün de devam edilmiştir.

Geminin, bütün tesisat ve teçhizatı tamamlanmıştır. Donanma erkânının huzurile yapılacak son bir tecrübeden sonra Atılay da donanmaya iltihak edecektir.

Bir kadın jiletle bir erkeği yaraladı

Dün Beyoğlunda kıskançlık yüzünden bir kadın beraber yaşadığı erkeği yaralamıştır.

Kalyoncuda Fıçıcı sokağında 54 numarada oturan Hüsnü adında biri bir müddettenberi Aranik isminde bir kadınla beraber yaşamakta, çok asabî bir kadın olan Aranik Hüsnü ile kıskançlık yüzünden sık, sık kavga etmektedir.

Dün de ayni sebebden aralarında çıkan bir kavga esnasında Aranik Hüsnünün üzerine hücum etmiş ve elindeki jiletle vücudünün muhtelif yerlerine vurarak yaralamıştır.

Hüsnü tedavi altına alınmış, suçlu Aranik hakkında takibata başlanmıştır.

Yardım faaliyeti

Zelzele felâketzedelerine yapılan yardımlar münasebetile valilerin reisliği altında teşkil edilen merkez komiteleri, faaliyetlerine yeni bir şekil vermişlerdir. Bundan sonra emlâk sahibleri yardım için komiteye davet edilmiyecek, bu iş arzuya bırakılacaktır. Dün İstanbulun teberrü yekûnu 965,897 lirayı bulmuştur.

Avrupa Ekspresi 11 saat teahhurle geldi

Dün Avrupa ekspresi 11 saat 18 dakika gecikerek, saat 18,38 de şehrimize muvasalat etmiştir. Gelen yolcuların anlattıklarına göre Balkanlarda kış bütün şiddetile hüküm sürmekte, kar tipisi tren yollarını kapıyarak trenlerin seferlerini güçlükle yapabilmelerine sebeb olmaktadır.

Müteferrik:

Ekalliyet vakıfları için tek mütevelliler tayin edildi

Yeni Evkaf kanunu mucibince ekalliyet vakıflarının da tek mütevelliler tarafından idaresi lâzım gelmektedir. Buna uyarak şehrimizdeki Ermeni cemaatinin Samatya, Kadıköy ve Galata kiliseleri vakıfları için Evkafça tek mütevelli tayin edildiği gibi, mühim bir merkez olan Beyoğlu kilisesi vakıfları mütevelliliğine de Türk dili yayın cemiyeti reisi Tavit Yılmaz tayin edilmiştir. Eski heyet tarafından yeni mütevelliye devir ve teslim muamelesine dünden itibaren başlanmıştır.

Çatalca Hukuk Hâkimliğinden:

Çatalcada posta müvezzii Seyfettinin karısı Ayşenin ortada haklı bir sebeb olmaksızın evlenmenin kendisine tahmil eylediği vazifeleri yapmamak maksadile kendisini terkettiğinden boşanmalarına karar itası talebile açtığı davanın yapılan muhakemesi sonunda karı Ayşenin ortada haklı bir sebeb yokken karılık vazifesini yapmamak maksadile üç aydan fazla bir zaman kocası hanesini terk ve hâlen de yapılan ihtara rağmen avdet etmediği istima kılınan şahidlerin şehadetlerile anlaşıldığından kanunu medeninin 132, 138 inci maddelerine tevfikan mezbure Ayşenin Seyfettinden boş olmasına ve kanunu mezkûrun 143 üncü maddesine tevfikan kabahatın karı Ayşede olduğundan bir sene müddetle aherile evlenmemesine ve masarifi muhakemenin kendisine tahmiline kabili temyiz olmak üzere 27/11/936 tarihinde verilen karar müddealeyha Ayşenin ikametgâhının meçhul bulunmasından bilâtebliğ iade edilmekle tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında temyizi dava etmediği takdirde temyizden sarfı nazar addile hükmün kesbi kat'iyet edeceği ilânen tebliğ olunur. 936/159

Kanlı bir hâdisenin muhakemesi neticelendi

Karısının iltica ettiği evdeki erkeği altı yerinden yaralıyan adamın tecziyesi taleb edildi

Sarıyerin Garibce köyünde vukubulan bir öldürmeğe teşebbüs hâdisesinin muhakemesi, birinci ağırcezada, son safhaya varmıştır.

Suçlu, Hurşid oğlu Hamdi iddia edildiğine göre, Ali ismindeki köylüsünü çifte ile altı yerinden yaralıyarak, öldürmek istemiştir. Ali, aldığı ağır yaralar neticesinde barsağı 8 yerinden delinmiş olduğu halde, yapılan uzun tedavi ile mucize kabilinden ölümden kurtulmuştur.

Hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Hamdi ile karısı Sabirenin araları açılmış, Sabire evini terkederek, arkadaşı Fethiyenin evine iltica etmiştir. Hamdi karısını almak için ayni yere gitmiş, ev erkânından Ali ise, buna mümanaat etmek istemiştir. Bu sebebden çıkan kavga, Hamdinin silâhına davranması üzerine, kanlı bir şekilde neticelenmiştir.

Suçlu, mahkemedeki müdafaası sırasında vak'ayı şu şekilde tevil etmiştir:

-- Bütün ev halkı üstüme çullandılar, beni dövmeğe başladılar. Ben de kendimi müdafaa vaziyetinde kaldım.

Dünkü celsede, iddiasını serdeden müddeiumumî Übeyt ise, Hamdinin suçunu öldürmeğe teşebbüs olarak görmüş, ceza kanununun 448 ve 62 nci maddelerine göre, tecziyesini istemiştir.

Dava, karara kalmıştır.

İki kişiyi bıçakla yaralıyan bir adam tevkif edildi

Tahtakalede alacak yüzünden çıkan bir kavgada Mustafa ve Ömer isimlerinde iki esnafı bıçakla ağır surette yaralıyan Ali oğlu Musa, dün adliyeye verilmiştir.

Suçlu, 2 nci sorgu hâkimliğinde yapılan isticvabı sonunda, tevkif edilmiştir.

Şehir işleri:

Eminönündeki sebilin istimlâk muamelesi tamamlandı

Eminönünde Vakıflar İdaresine aid sebil bir türlü istimlâk edilemiyordu. Belediye ile yapılan müzakereler müsbet netice vermiş olduğundan, istimlâk muamelesi tamamlanmış, sebil yıkıcıya verilmiştir.

Adalardaki serseri köpekler öldürülüyor

Son günlerde Adalarda serseri köpekler çoğalmıştır. Bu köpeklerin koyun sürülerine tecavüz etmesi üzerine şikâyetler çoğalmıştır. Belediye memurları serseri köpekleri birer birer öldürmeğe başlamışlardır.

Mes'ud bir nişan

Nokta Mehmed Paşa hafidesi ve merhum Darbhane muhasebecisi Fazıl kızı Sacide Benek ile eski İstanbul hâkimlerinden elyevm Zonguldak sulh hâkimi Recal Yensenin nişan merasimi 22/1/940 tarihinde Maçkada Ömerrüştüpaşa sokağında Villa Bülayda bir çok akraba ve yakın arkadaşları huzurunda samimî bir surette tes'id olunmuştur. Tebrik eder ve kendilerine saadetler dileriz.

Poliste:

Bir genç Kanlıca iskelesinden denize düştü

Beykozda Yalıköyünde Çayır caddesinde 60 sayılı evde oturan Şaban adında bir genç, dün Kanlıca iskelesine yanaşan 53 sayılı şirket vapuruna binmek isterken müvazenesini kaybederek denize düşmüştür.

Etraftan yetişenlerin yardımile denizden çıkarılan Şaban, kaza esnasında bir hayli su yuttuğundan tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

Yeni neşriyat

Gündüz — Bu aylık magazinin 2 inci sayısı zengin bir münderecatla intişar etmiştir. İçinde değerli imzaların yazıları vardır.

Görüşler — Adana Halkevinin neşrettiği bu mecmuanın 23 üncü sayısı çıkmıştır.

İktısadî Yürüyüş — Ayda bir neşrolunan bu iktısad mecmuasının 3 üncü sayısı dolgun münderecatla çıkmıştır.

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu: Tepebaşında dram kısmında akşam saat 20,30 da «O Kadın»

İstiklâl caddesinde: Komedi kısmında akşam saat 20,30 da «Sözün Kısası»

Halk Opereti: Bu akşam 9 da «Kediye Peynir»

Şarkın Ses Kraliçesi ÜMMÜ GÜLSÜM'ün
En çok beğendiği ve muvaffak olduğu Büyük Şark filmi
VEDAD
(YANIK EŞİRE)
TÜRKÇE SÖZLÜ - ARAPÇA ŞARKILI
Baştan başa heyecan dolu bir mevzu... Aşkın ve şiirin terennümü... Binbir gece âlemlerinin füsunkâr sahneleri... İnsanı gaşyeden nağmeler ve ebediyen hatırası silinmiyecek müstesna bir şaheser.
Gördüğü fevkalâde rağbet üzerine
Bugünden itibaren TAKSİM Sinemasında
2 nci Hafta Başlıyor.

Sinema tarihinin ölmez bir eseri
Sinema dünyasının sarsılmaz bir şerefi olan
OTEL EMPERYAL
Polonya - Rus Harbinin en ateşli günlerinden mevzuunu...
Paramunt Şirketinin Milyarlarından azametini...
ISA MIRANDA - RAY MİLLAND
ın kudretinden neş'esini alan senenin en büyük filmidir. Bu şaheseri yakında
LALE Sinemasında
Göreceksiniz.

Harbin genişleme istidadı karşısında görüş ve düşünceler

YAZAN

Emekli general H. Emîr Erkilet

"Son Posta„ nın askerî muharriri

Epey bir zamandanberi âlemin fikrini işgal eden fakat cevabı güç verilen bir sorgu vardır. Almanya ne yapacak?. Fakat garibdir ki acaba müttefikler ne yapacak diye soran ya hiç yoktur veya pek azdır. Gûya inisyatif yani hareket ve teşebbüste takaddüm yalnız Almanlara hastır. İngiliz ve Fransızlara düşen de ya seyircilik veyahud mukabele ve müdafaadan ibarettir.

Filvaki bu umumî telâkki, son senelerde, Avrupanın şahidi olduğu vak'aların bir neticesidir. Versay muahedesine isyan ederek bunu yırtan, Ren eyaletine yürüyerek işgal eden, küçük itilâfın ve Fransız Çekoslovak - Sovyetler Birliği ittifaklarının tesir ve ehemmiyetlerini sıfıra indirerek Avusturya ve Südetleri ilhak, Çekoslovakyayı da parçalayarak işgal eden, bir askerî yürüyüşle Memeli geri alan, üstelik Moskova hükûmetile anlaşarak bütün dünyayı şaşkınlığa uğratan ve nihayet koca bir Leh seferini iki üç haftada başararak 388,000 Km. murabbalık bir memleketi 35 milyon nüfusile birlikte Ruslarla taksim eden Almanya olmuştur. Müttefiklerin ise bütün bunlara karşı yegâne yaptıkları ve yapabildikleri şey, malûm olduğu üzere, neticesiz ve faydasız bir Münih siyasî hareketi, Lehistan, Romanya ve Yunanistanın müttefiklerce garantisi ve nihayet Alman ordusunun Lehistana tecavüzü üzerine İngiltere ve Fransanın Almanyaya harb ve abluka ilân etmeleridir.

Fakat bu harb ilânı, İngiliz ve Fransız umumî seferberliği, Majino - Zigfrid arasında arazide öncü ve keşif kıt'alarile küçük hareketlerle Almanyaya abluka vaz'ı tedbirleri Lehistanı mağlûb ve münhezim olmak ve nihayet taksim edilmek felâketinden kurtaramamıştı.

Elhasıl görülüyor ki senelerdenberi inisyativ Almanyadadır. Karşı taraf ise tâbi olmak veya mukabil tedafüî tedbir almaktan başka bir şey yapmıyor, yahud da yapamıyor.

Vak'aların geliş zincirine bakanlar işlerin hep böylece ve ayni çeşid gideceğini zannetmekte haklıdırlar. Ancak hâdiselerin hayat gibi son ve iptidaları, itilâ ve inhitatları vardır. Onun için Alman inisyativi acaba sona ermemiş midir? diye düşünülebilir. Bu takdirde (müttefikler harbi kendi lehlerinde bitirmek maksadile ne yapmak isterler?) suali varid olur.

Bu sorgunun zamanı gelmemiş te değildir. Çünkü Fransız askerî seferberlik ve harb hazırlıkları sona ermiş veya yaklaşmış sayılabilir. İngiliz hazırlıkları da epey ilerlemiştir. Bundan başka Finlândiyaya yardım, hem de müstacelen yardım zarureti vardır. Çünkü Fin cephesi Majino müdafaa hattının şimalde devamından başka bir şey değildir. Bu cephenin yıkılması müttefikler cephesinin nevama bir ucunun bozulması veya yarılması demektir. Bütün bunlar müttefiklerin artık bir karar ve harekete gelmeleri lüzumunu gösteriyor.

Böyle bir lüzum, hem müttefikler ve hem de bitaraflar basınında ehemmiyetlice yer tutmaktadır. Bilhassa ağır başlı ve hatta mülhem Fransız askerî muharrirlerinin harbin genişlemesi ihtimal ve lüzumları üzerinde fikir ve kalem yürüttüklerini de görüyoruz. Meselâ kimisi Murmansk Şimal Buzdenizi Rus limanının ablukasile buradan Sovyetlerin Petsamo cephesine yardım ve sevkiyatta bulunmalarını menetmeği öne sürüyor. Bazıları, Murmansk limanını abluka etmekle beraber Petsamo Fin limanına da kâfi İngiliz ve Fransız kara kuvvetleri çıkararak buradan Rusları külliyen tardettikten sonra Petsamo - Rovaniemi caddesile Finlândiyaya doğrudan doğruya silâh vesaire yardımı gönderilmesini emniyet altına almağı teklif ediyor. Diğerleri yukarıdaki iki hareketin Murmanskın işgalile ikmalini ve bunun için bugün Fransada külliyetle mevcud bulunan beyaz Ruslardan mürekkeb bir hükûmetin ve bir de ordunun teşkilile bunların Murmanska çıkarılmalarını tavsiye ediyorlar.

Bu son fikir, üzerinde durulmağa değer pek ehemmiyelti bir noktadır. Çünkü bunun harb üzerindeki askerî tesirinden maada manevî tesiri de pek şiddetli olabilecektir.

Fransada bugün misafir birer Lehistan ve Çekoslovakya hükûmetleri ve bunların müşekkel ordu ve donanmaları vardır. Bunlar gibi Fransada bir de beyaz Rusya teşkili kabil görünmektedir. Çünkü vaktile pek çok eski Rus kaçakları Fransaya giderek orada tavattun etmişlerdi. Bunlar hem bir ordu teşkil edebilecek kadar kalabalıktır ve hem de içlerinde muhtelif iş ve san'at erbabı vardır. Teklif sahiblerinin düşüncelerinden anlaşıldığına göre böyle bir beyaz Rus hükûmet ve ordusu müttefikler tarafından Murmanska çıkarılarak burada onlara müstakbel yeni Rusy hükûmeti için bir temel kurulursa bu, büyük bir tesir yapmaktan hâli kalamaz.

Fakat müttefikler cephesinin genişletilmesi taraftarları fikir ve tekliflerini yalnız Şimal Buzdenizi sahillerine inhisar ettirmiyerek diğer bazı mıntakalara da uzatıyorlar. Dikkat edilirse matbuatta görülen bütün bu fikir ve tekliflerin kaynakları birdir ve garb cephesinde şu veya bu taraftan bir şey yapılamıyacağı kanaatidir.

Biz zaten tâ harbin başındanberi burada kat'î harblere müncer olabilecek buyük taarruzlara maddî imkânlar bulunmadığını söylemiş ve delillerini göstermiştik. Ne Majino ve ne de Zigfrid müstahkem mevzilerine taarruzla bir istifade temin etmeği hiçbir taraf başkumandanlığı muvaffakiyetli bir hareket olarak düşünemez. Fakat burada karşı karşıya de ilânihaye beklenemez. O halde ne yapmalı?!

Fakat bu sual yalnız Almanlar için değil, müttefikler hakkında da variddir. Yalnız Almanlar ve Sovyet Rusya değil, ayni zamanda müttefikler de elbette harbi kendi lehlerinde nasıl bitirebileceklerini düşünmekte ve belki de bazı şeyler tasarlamaktadırlar.

Bunların ne gibi tasar veya tasavvurlar olduğunu tabiatile bilemeyiz. Gazetelerin yazdıkları türlü fikirler de birer ihtimal çerçevesini geçemezler. Şimdi kat'î olarak söylenebilecek bir şey var ise o da bu veya öteki tarafın harbi kendi lehinde bitirebilmesi için behemehal garb cephesi dışından bazı müessir ve kat'î büyük askerî harekatlere girişmesi lâzım olduğudur. Bu suretle şimdiden kabul etmek icab eder ki harb mutlak bir genişleme istidadındadır ve bundan kurtulmak kabil değildir.

H. E. Erkilet

Gelibolu öğretmenlerinin meslekî konferansları

Gelibolu (Hususî) — Kültür direktörlüğünün muntazam çalışmaları sayesinde kazamızın her köşesinde tedrisat çok verimli bir şekilde devam etmektedir. Okulların ve çocukların tam manasile yetişebilmesi için faydalı direktifler, tamimler gönderilmekte ve bu meyanda öğretmenlerin meslekî bilgilerini kuvvetlendirmek maksadı ile bütün öğretmenler sıra ile terbiyevî konferanslar vermeğe hazırlanmaktadırlar. İlk olarak Gazi Süleymanpaşa okulu başöğretmeni Lûtfi Ornuv kum mevzulu konferansını kendi okullarında vermişlerdir. Konferans arkadaşları tarafından zevkle dinlenmiştir.

İkinci konferansı Namık Kemal okulu öğretmenlerinden Nimet Yücesan verecektir.

Meriç de taştı

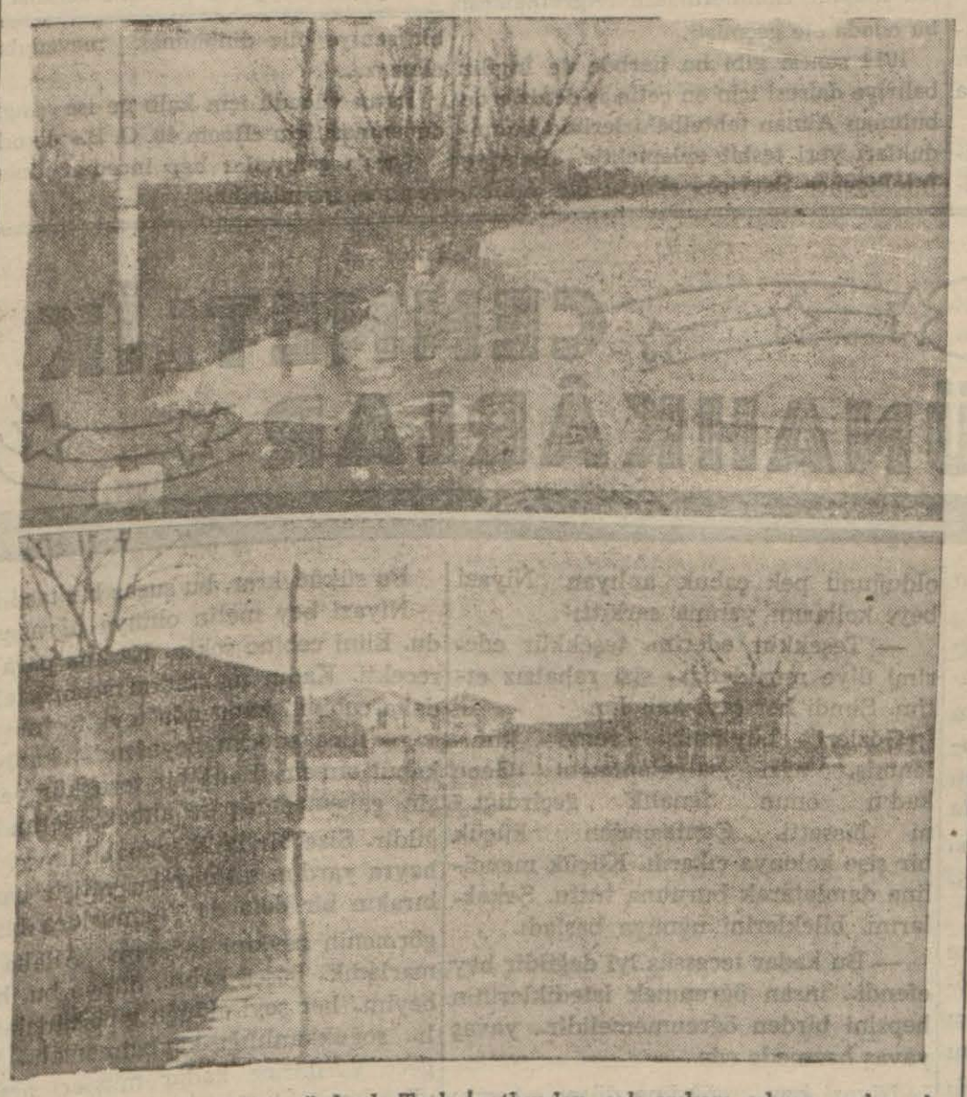

Edirne (Hususî) — Son günlerde Trakyaya yağan şiddetli yağmurlar yüzünden Trakyadaki nehirlerin taştığını, bu nehir kenarlarındaki sahaları sular bastığını yazmıştık. Bu arada Meriç nehri tabiî sathından çok yukarı çıkmış, sular civardaki bütün tarlaları, bahçeleri, yolları kaplamıştır. Yukarıdaki resimler Mericin taşmasile suların kapladığı sahaları göstermektedir.

Hâdiseler Karşısında

ŞUNDAN BUNDAN

Sinema münakaşası:

— Zavallı oğlum.

... Kimbilir başına ne felâket gelecek.

... Gitme; gidersen de yalnız git, arkadaşla oralara adım atma, diye tenbih ettim amma gene gitti.

... Çocuğumu kanlar içinde görmekten ne kadar korkuyorum.

Merak etmiştim, sordum:

— Çocuğunuz nereye gitti?

Cevab verdi.

— Sinemaya!

Güldüm. Acı acı yüzüme baktı.

— Gülmeyin, hele şu gazeteyi bir okuyun anlarsınız.

Uzattığı gazetede, gösterdiği havadisi okudum. Üzülmekte haklı olduğuna ben de kani olmuştum. Havadis şu idi:

İki arkadaş sinemaya gitmişler, filmi seyredip çıktıktan sonra film hakkında bir münakaşaya girişmişler ve biri ötekini bıçaklamış.

★

Eminönündeki kavis:

Eminönünden dönen tramvayların büyümüş meydanın tam ortasındaki dar kavisten geçmeleri Eminönünde durmıyan tramvayların hareketlerine mâni olduğu gibi, otomobillerin yollarını kapamakta, yaya yürüyenleri de rahatsız etmektedir.

Bu tramvaylara:

— Bir başka taraftan dolaşsanız daha iyi olmaz mı?

Diyeceğim geliyor. Fakat tramvayların da dillenip cevab vermeleri ihtimalini düşünüyorum:

— Biz otomobil, otobüs değiliz ki.. Hat nereye döşenmişse oradan geçeriz.

Fakat buna da ben cevab verebilirim:

— Ne çıkar, hattını al git.

★

Köy kahveleri:

Köy kahvelerinin kapatılmasına rar verilmiş, bunların yerine okuma daları açılacakmış, çok güzel, çok n nasib ve çok faydalı bir teşebbüs.. kat evvelâ okuma odalarının açılm okuma odaları açıldıktan sonra kahvelerinin kapatılması lâzım de midir?

★

Yeni şiirler:

Son Postanın, Mizah veya Kahka başlıklı sütunlarından birinde «Vec zeler» serlevhası altında çıkan şu cümleyi çok iyi hatırlıyorum:

«Ak akçe kara gün içindir; derler, akçesi olanın kara günü olur mu?»

«Doğru söyliyeni dokuz köyden k varlar derler, dünya dokuz köyden ik ret değil ki».

Bunları yazmış olan arkadaşa sor dum:

— Hatırladım, dedi. Son Posta kolsiyonu karıştırılırsa bulunur. Neye s dun?

— Genç ediblerin çıkardıkları b mecmuada darbımesel isimli şiiri ok dum da:

— O şiirin bunlarla ne alâkası va

— Mısralar bunlardan ibaret.

Arkadaşım düşünmeye başladı:

— Ne düşünüyorsun?

Dedim. Cevab verdi:

— Ezelden şairmişim de şimdiye k dar nasıl olmuş farkına varamamışın onu düşünüyorum.

İsmet Hulûsi

Bunları biliyor mu idiniz?

Telgrafla resim nakli usulü yeni değildir

Fotografların telsizle nakli usulü yeni değildir. 1906 senesinde Münihli profesör Karn telli telgrafla resim nakletmek tecrübesini yapmış ve bu tecrübede muvaffak olmuştur.

★

Mekteb pulları

Venezuela posta pullarının bir çoğunun üzerinde «Mekteb» kelimesi yazılıdır. Bu pulların bedeli posta idaresi tarafından doğrudan doğruya maarif nezaretine verilmektedir.

Köstebeklerin ve tavşanların yuvaları

Köstebekler ve tavşanlar yer altında yaşarlar, köstebekler kendilerine yer altında yuva yaptıkları zaman kazdıkları yerden çıkardıkları toprakların birer tepe haline gelmesile, yuvalarını nereye yaptıklarını belli ederler. Halbuki tavşanların çıkardıkları toprakları tepe haline getirdikleri vaki değildir. Bunun sebebi köstebeklerin gayet ağır yürüyen hayvanlar olması, tavşanların da bir yerde duramamalarıdır. Tavşanlar, yaptıkları yuvaya o kadar çok girer çıkarlar ki yuva etrafında toplanmış olan topraklar onların basmaları, basarken dağıtmaları yüzünden kayboluverir.

GÖNÜL İŞLERİ

Okuyucularıma Cevablarım

Z. K. G. rumuzile mektub yazan okuyucuma:

O gence bir mektub yaz, bana anlattığın vaziyeti anlat, kabahatli olan sen değilsin, hattâ belki onun arkadaşı da değil, asıl kabahat o gençte ki, ne olduğu belirsiz insanları dost sanıyor, ve bilhassa bu dost sandığı insanı hemen hemen nişanlısı sayılabilen bir genç kızın evine kadar götürüyor. Dedim ya, kabahat sende değil, hattâ sen o adama karşı sert davranmakla çok dürüst hareket etmiş oldun.

Mektub yazar bana anlattığını ona da anlatırsan iyi bir insansa sana hak vereceğine eminim.

★

A. Kadıköye:

Mektubunu aldım. Arzu ettiğin zaman bana danışabilirsin.

İ. Edirneye:

Sarih bir adres vermemiş olmanız düşündürüyor. Eğer sözlerinizde samimî iseniz ve bu işi ciddiyetle muhakeme ettinizse sarih adresinizi göndermelisiniz.

★

İzmirde M. T. ye:

Bugünkü yaşayış tarzının iyi olmadığını sen de müdriksin, ve bunu beğenmiyorsun. Bir yuva, bir ev ihtiyacını hissediyorsun. Bütün bunlar iyi düşünceler, fakat evlenmek hususunda tuttuğun yolu beğenmedim. Ben nişanlılık devresinin mümkün olduğu kadar kısa olmasına taraftarım. Senin arzu ettiğin tarzda ev kurmak nişanlılık devresinde hiç olmaz, asıl ev evlilikten sonra olacak iştir. Kendine münasib iyi birini bulursan evlenirseniz daha ilk aydan ev eksiklerini birlikte düşünüp birer birer tamamlar ve rahat, konforlu bir yaşayış tarzına kavuşursunuz.

TEYZE

Dünya denizlerine hükmeden altı adam

İngiltere Bahriye Nezaretine giren bir yabancı neler görür ve duyar?

İngiltere imparatorluğunun kalbi Downing Street'deki binadadır derler... Malûm olduğu üzere bu binada başvekil bulunmaktadır.

İngiltere imparatorluğunun cümlei asabiyesinin merkezinin bulunduğu bina da muhakka ki bahriye nezaretidir.

Devlet içinde hususî bir devlet addedilebilecek olan bu nezaretin ehemmiyeti alelâde bir nezaretin ehemmiyetinden kat kat yüksektir.

Bu büyük nezaret altı adam tarafından idare edilmektedir.

Birincisi: Bahriye birinci lordudur. Diğerleri de beş deniz lordudur.

Bu altı lord bir nevi hükûmet kurmuşlar gibidir. Bu altı lordun her birinin hususî kabinesi, erkânıharbiyesi, İnteligence Servicesi, asırlardanberi devam edegelen salâhiyetleri vardır.

Bahriye nezareti, İngilizlere has olan hususiyetler sayesinde bu asırdide an'aneleri bugünkü tekniğin , modrn harbin icabatına uydurmağa muvaffak olmuştur...

Bahriy nezareti hassatan 1911 senesinde Winston Churchill tarafından modernleştirilmiştir. O vakit dahi bu yaman devlet adamı vazife başında idi.

Bahriye nezaretinin bir nevi hükûmet olduğunu arzeylemiştik. Bu hükûmetin reisi telâkki edilebilecek olan bahriye birinci lordu her gün muhakkak meclisinin başında bulunmaktadır. Tıpkı başvekil gibi...

Tıpkı majeste kral gibi bahriye birinci lordu, emrine millet tarafından tahsis edilmiş olan yata binmek salâhiyetini haiz bulunmaktadır.

Devlet adamları içinde askerî kasket giymek salâhiyetini haiz tek adamdır. Kasketi amiral kasketidir.

Bahriye birinci lordunun beş nazırı sırasile, sefinelerle, memurin kadroları ile, levazım işleri ile meşguldürler.

Hepsi amiral rütbesini haizdirler.

Bahriye birinci lordu filonun başkumandanıdır. Harb çıkalıdanberi İngiliz ler ona «Denizlerin bir numaralı policemanı» demektedirler.

İngilizler, alelekser müesseselerinin kudretlerini eski binalar arkasında gizlemekten hoşlanırlar...

İngilizlerce satvet ve kudretin propagandaya ihtiyacı yoktur.

Bahriye binasına gelince: Nezaretler mahallesi olan Whitehall'da gezinenlerin dikkat nazarları muhakkak ki bu bina tarafından çekilir.

Üzerinde cesim kubbeler bulunan bu koca binayı diğerlerinden daha fazla tefrik eden şeyler: Damlarında bulunan antenler, tellerdir... Bunlar sayılamıyacak kadar çoktur.

Bahriye nezareti lordları içtima halinde

Bu teller, bu antenler sayesindedir ki altı lorddan her biri dünyanın herhangi bir ucunda bulunmakta olan büyük İngiltere donanmasının herhangi bir cüz'ü ile muhabere eyliyebilmektedir.

Bahriye nezareti binası

Nelson zamanından beri birbirlerini takib eylemiş olan amiraller, bugün, İngilterenin müdafaasını istilzam ettiren tedbirleri alırlarken Nelson zamanından kalan an'anelere harfi harfine riayet ederler.

Sabah olur olmaz, tâ eski zamanlardaki gibi giyinmiş olan hizmetkârlar ellerinde modern vasıtalar ile nezaretin tozlarını alırlar.

«Altı» ların toplanmakta oldukları büyük ve muhteşem salon Nelsonun zamanındaki gibi kalmıştır. Tablolar ayni tablolar, koltuklar ayni koltuklar, halılar ayni halılar, saatler ayni saatlerdir.

Nazırın koltuğunun tam arkasında duvarda asılı bulunmakta olan Nelsonun cesim tablosu adeta, her gün toplanmakta olan altılar meclisine riyaset eder.

Bu büyük ve kudretli dairenin en mühim noktası, can damarı, zannedildiği gibi bu meclis salonu değildir. Bu salonun yanında ve içinde birçok telefon ahizesi bulunan küçük bir odadır. Bu odanın ismi «Room 40. O. B.» dır.

İngiliz bahriyelileri bu daya «Neptünün bürosu» ismini vermişlerdir.

Bu oda İnigltere bahriye nezaretinin istihbarat dairesinin merkezidir.

Geçen harbde, «Jotland» muharebei bahriyesi, filo tarafından kazanılmadan evvel bu odada fiilen kazanılmıştı.

1917 senesinde Amerikanın Avrupa harbine müdahalesini istilzam ettirmiş olan meşhur Zimmermanın telgrafnamesi bu odada ele geçmişti.

1914 senesi gibi bu harbde de İngiliz bahriye dairesi için en çetin iş denizlerde bulunan Alman tahtelbahirlerinin bulundukları yeri tesbit eylemektir. «Bahriye İntelligence Service» si için bir dakika, bir saniye bile dinlenmek mevzuubahs olamaz...

İnsan vücudü için kalb ne ise İngiliz donanması için «Room 40. O. B.» de odur.

Orada çalışanlar hep inceden inceye seçilmiş insanlardır.

TİYATRO

Şehir Tiyatrosunda güzel bir eser: "O Kadın,,

Yazan: İsmet Hulûsi

Şehir Tiyatrosunun dram sahnesinde muvaffak olan adapte eserleri, Mebrure Sami Korayın eser intihabına ve adaptasyon san'atına vukufuna borçluyuz.

Mebrure Sami Koray klâsiklere gitmiyor. Asırların gerisinden eser getirmiyor. Bugünün hayatına uyan, ve bir millet, memleket karakterinden ziyade insan hislerine tercüman olan eserleri seçiyor. Onları mahal, örf, âdet ve lisan tercümesine tâbi tuttuktan sonra sahneye veriyor.

Yeni sahneye konulmuş olan Bissandan adapte «O kadın» da böyle bir eserdir. On dokuzuncu asrın sonlarında tanınmış ve eserlerini yirminci asra bırakmış olan Fransız muharririnin eserinde hareket vardır. Mevzu sürükleyicidir. Seyirci ruh tahlillerini vak'a ile birlikte takib eder. Eserin sonu merakla beklenirken, aşk, hata, sefalet, nefis ferağati, sukut etmiş insanların cemiyete yapabilecekleri fenalıklar tablolarının geçişi seyredilir.

Mebrure Sami Korayın lisanı çok temizdir. Bu lisan aktörün ağzında herkesin konuşma lisanı oluyor. Aktör söylerken güzel söylüyor. Dinliyen iyi anlıyor.

★

Piyes beş perdedir.

Birinci perde:

Bir evin salonu.. Dekor güzel yapılmış.. Bu dekor içinde:

Bir baba tanıyoruz; müddeiumumi. Ahmed gençtir. karısının ölmüş olduğu söylenilir. (Hadi).

Bir doktor tanıyoruz. Müddeiumuminin çocuğuna bakıyor. (Sami).

Bir genç kadın tanıyoruz: Doktorun kız kardeşidir. (Nevin).

Bir erkek tanıyoruz: Ahmedin arkadaşı Hüsrev. Bu erkek intihara teşebbüs etmiş muvaffak olamamıştır. Ahmedin karısı Zehrayı sevmiştir (Talât).

Bir dadı tanıyoruz: Ahmedin çocuğuna bakıyor. (Şaziye).

Ahmedin karısını tanıyoruz: Ölmemiştir, sevdiği erkekle kaçmıştır. Fakat hasta çocuğunu görecek ve gene kocasının yanında kalacak.. Ahmed onu istemez, kovar. (Neyyire Neyyir).

Bu perdede gördüğümüz san'atkârlardan Neyyire Neyyir, Hadi, Talât, Şaziye, Nevin, Sami rollerinde muvaffak olmuşlardır. Hadi eserin şahsiyetine verdiği karakterin içinde idi.

Neyyire Neyyir o kadının kendisi olmuştu. O kadın gibi konuşuyor, o kadının hislerini hissettiriyordu. Talât mükemmeldi.. Şaziye canlandırmak istediğini canla başla canlandırdı.

Sami iyi doktor, Nevin şen bir kadın... Kısa rollerde, seçme artistlerin görünmeleri temsil kudretini yükseltiyor. Kül içinde tevazün husule getiriyor.

★

İkinci perde:

Sirkecide bir otel. Dekor iyi, belediyenin oteller talimatnamesi bile ihmal edilmemiş, duvara asılmış. Birinci perde ile bu perde arasında yirmi sene geçmiştir, otelde O kadını görüyoruz, çökmüş, bitmiş.

Bir erkek tanıyoruz: O kadının âşığıdır. Yabancı bir tip, tipinin şahsiyeti, konuşmasile jestlerile belli ediyor.

Rolü yapan san'atkâr temsilde en muvaffak olan artistlerden biridir. (Mahmud).

Otel uşağını tanıyoruz: Biraz bön, fakat haddi zatında iyi bir adma. (Necmi).

Otel uşağının karısını tanıyoruz: O da otelde çalışıyro. Fakat sevdiği bir erkek var, onunla kaçacak. (Samiye)..

İki şantajcı tanıyoruz: Bunlar kadının âşığile işbirliği yapıp çalışacaklar, ve ilk iş olarak da kadının mazisi aranacak ve eski kocası şantajla dolandırılacak. (Kâni ve Necdet).

Görüşleri ve düşünüşleri ayni, fakat hal ve tavırları birbirine benzemiyen bu iki şantajcı tiplerde her ikisi de iyi idiler.

Perde; kadının, kendi mazisini karıştıran ve bundan istifade etmek istiyen âşığını öldürmesile kapanır. Kadın âşığını belki bir tesadüf eseri sahne haricinde öldürdü. Amma bu hiç fena değil, sahnede adam öldürmek hoş olmuyor.

Üçüncü perde:

İkinci perde ile arasında yalnız gün farkı var. Kadının oğlu Ekrem avukattır (Suavi), kocası yaşlanmıştır. Kadını sevmiş olan Hüsrev de şimdi yaşlı bir erkek. Ekrem, bir genç kızla sevişiyor. (Cahide). Babasından evlenmek için izin istiyor. Babası bu izdivaca razı, fakat oğluna senelerdenberi aradığı ve izine tesadüf etmediği anasını anlatmak mecburiyetinde. Oğlu da ilk defa mahkemeye girip katil maznunu bir kadını müdafaa edecektir. Şantajcılar Ahmedi görmiye gelirler. O kadından haber getirirler. Kadın fena vaziyettedir. Ahmed para verir.

Dördüncü perde:

Mahkeme salonu... Sahnede en hurda teferrüata kadar dikkat edilmiş. Mahkeme salonu tamamile bir mahkemedir.

(Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta» nın tefrikası: 12

CENNETLİK GÜNAHKÂRLAR

YAZAN : NUSRET SAFA COŞKUN

Tereddüdle ilâve etti:

— Bir doktora gösteriniz. Çocuk belki akıl etmez; utanır, korkar, saklar.

Baba, olduğu yerde sallanmıştı; kesik kesik sordu:

— Hastalık alması ihtimali mi var?.

Genç kadın, korsajını düzeltti, bacaklarını birbiri üzerine attı.. bir saniye durdu. Fakat verdiği cevab gene müsbet değildi:

— Böyle yerlerde daima tehlike vardır.. çünkü birçokları vesikasız oldukları için muayeneden kaçarlar.

— Oğlum, bu evde kimlerle düşüp kalkıyor.

— Onun baskalarile düşüp kalkmasına müsaade edilmez.

Niyazi bey hayretle doğrulmuştu:

— Müsaade edilmez mi?. Bu ne demek.. bir himaye mi görüyor, şu halde orada işi ne?. Değilse, hastalık alması ihtimali nereden çıktı?.

Genç kadın bu mevzu ve ısrar karşısında sıkılmışa benziyordu.

— Fakat, dedi.. siz bana çokşeyler söylettiniz. Bu kadarı yetmez mi?.

— Doğru kızım, çok şeyler söylediniz. Lâkin hepsi müphem!. Bir neticeye varamadım ki.. rica ederim, izah ediniz bana.. çocuğum...

Kadın, her şeyi söylemiye karar vermiş bir tavırla, Niyazi beyin kolunu tuttu. Cümlesini bitirmesine meydan vermeden:

— Kısacası, evin sahibesi Aysel oğlunuzu bir dost, bir jigolo gibi kullanmaktadır. Zavallı delikanlıyı nereden görmüş, ayartmışsa ayartmış, herkesten kıskanıyor. Yalnız kendi düşüp kalkıyor.. çocuk haftada birkaç defa gelir. Ateşli ve güzelce bir kadındır o.. oğlunuzu avucunun içine almıştır. Çocuk ona tam mânasile tutkun...

Kadının ağzından çıkan her kelime bir ton ağırlık olup babanın üzerine çöküyordu. Karşısındakinin konuşması bittiği zaman duyduklarının yekûnu onu ezmiş, yamyassı etmişti. Hırıltılı bir sesle:

— Son bir sual, dedi.. bu kadın hastalıklı mıdır.. söylediğinize bakılırsa...

Muhatabı eldivenlerile oynuyordu. Bu hareketin tereddüdün bir tezahürü olduğunu pek çabuk anlıyan Niyazi bey, kollarını yanına sarkıttı:

— Teşekkür ederim, teşekkür ederim! diye mırıldandı.. sizi rahatsız ettim. Şimdi her şeyi anladım.

Gözleri büyümüş, rengi küflenmiş, ağzı salyalanmıştı. Genç kadın onun fenalık geçirdiğini hissetti. Çantasından küçük bir şişe kolonya çıkardı. Küçük mendiline damlatarak burnuna tuttu. Şakaklarını, bileklerini uğmıya başladı.

— Bu kadar tecessüs iyi değildir bey efendi.. insan öğrenmek istediklerinin hepsini birden öğrenmemelidir.. yavaş yavaş hazmede ede..

Niyazi bey, göğsüne düşen başını yavaş yavaş kaldırdı. Yalvaran gözlerle kadına baktı:

— Ne olur, söyleyin.. frengi mi?.

Onun başı kalkarken, kadın başını önüne eğiyordu.

Bu sükût ikrar, bu susuş bir tasdikti.

Niyazi bey metin olmıya uğraşıyordu. Elini cebine soktu. Kadına para ve recekti. Kadın maksadını sezmiş, elini daha cebinin kapısında tevkif etmişti.

— Rica ederim beyefendi.. kat'iyen kabul etmem. Bana bir teşekkür yetişir.. çalışmadan para almak âdetim değildir. Size bir iyilik yapabildimse, bir hayra yardım ettimse bu yetişir bana.. bırakın bir defa da namusluca bir iş görmenin zevkini tadayım.. Allaha ısmarladık.. hoşça kalın.. dünya bu, hem beyim.. her şeyi olduğu gibi karşılamalı.. soğukkanlılığı kaybetmemeli.. ben gece yarılarına kadar müşteri arayıp vücudümü kiralayacağımı aklıma getirir miydim? Beterin beteri var.. her şey bitmiş sayılmaz. Oğlunuzu kurtarırsınız.. bunun için de kuvvetli olmanız lâzım.. haydi şimdilik eyvallah.. bana ihtiyacınız olursa, şu garsona haber bırakın Venüs Muallâ.. derseniz tanırlar beni ...

Bunları bir nefeste söyledikten sonra çantasını, eldivenlerini kaparak sür'atli adımlarla uzaklaşmıştı.

★

Ertesi akşam.. yemekte...

Niyazi bey, Güner ve Cavid ...

Delikanlı, geç vakit gelmişti. Biraz sonra da hemen yemeğe oturmuşlardı. Niyazi bey oğlunun yorgun yüzüne, etrafını hissedilir bir siyah hale çevirmiş donuk gözlerine bakıyor, iki gündenberi kendisini yakıp kavuran ıztırab ateşini körükliyen bu görünüş karşısında ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini düşünüyordu.

— Bu ne dalgınlık baba?

Güner soruyordu.

Silkindi. Hizmetçi yemek tutuyordu. Tabağına alırken:

— Hiç, dedi.. Biraz yorgunum da...

— Dündenberi renginiz uçuk, düşüncelisiniz baba.. Bir sıkıntınız mı var, hasta mısınız?

Sevgi dolup taşan gözlerini kızına çevirdi:

— Hayır kızım.. Hiç bir şeyim yok...

Sonra tabiî olmıya çalışarak oğluna hitab etti:

— E, nasıl Cavid Adada eğlenebildin mi bari?

(Arkası var)

[EDEBİYAT]

Son münakaşalar etrafında fıkralar ve hatıralar

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Şimdiki genç şairlerden biri, sevgilisine «keklik palazım» diye hitab ediyor. Demek ki şiirde kuş etleri moda oluyor!

Maamafih bundan yirmi beş yıl evvel, bizim edebî neslin de yazılarında kuş merakı yoktu diyemem. Meselâ ben, daima büyük ve yırtıcı kuşları severdim: bay - kuş, akbaba, kartal gibi... İşte size uzun bir Hind masalımdan bir mısra:

Baobablardan uçar haykırarak kar - tallar..

Orhan Seyfi ise, hep iskete, saka gibi küçük kuşlardan hoşlanırdı:

A benim güzel kuşum,
Anladım ki nihayet,
Artık unutulmuşum!

Fakat itiraf ederim ki yeniler bu hususta bizden daha ileriye gidiyorlar!

★

Bürhan Cahid, bizim çilekeş nesilden bahsederek «uğradığımız nankörlük» ten şikâyet ediyor. Bilhassa Ahmed Haşimin, vaktile merhum Süleyman Nzaifin taşı di kilmediğini acı bir lisanla haykıran ya - zısını hatırlıyor. Bu hatırlayış, bugün, Bürhan Cahidin yazısında, Haşimin de on bir yıl içinde taşı dikilmediğini acı bir lisanla haykıran yazısını hatırlıyor. Bu hatırlayış, bugün, Bürhan Cahidin yazı - sında, Haşimin de on bir yıl içinde unu - tulmasındaki ıztırabı dile getirmiş! Yaşa Bürhan Cahid! Bizim içimizdekini bu son kavgada hepimizden iyi sen söyledin!

İhtiraslar alevlendi mi kıymetler ne de çabuk unutuluyor! İşte böyle her edebî nesil «kuş» tan başlayıp «yokuş» ta bu - luyor kendini... Fakat düşenler kim? O - nu rüya gören gençlere sormalı...

★

Doğrusunu ister misiniz? Kara listeci gençlerin tabiyesi hiç ustaca değil!.. Top yekûn her şahsiyeti inkâr etmekle ve şimdiye kadar bütün yapılan, yazılan, beğe - nile ve güzel, ölmez eserler rafına konan edebî mahsulleri çürümüş diye yerlere dökmekle kendi hesablarına büyük bir şey kazanmıyorlar. Kazandıkları, sadece, bugünkü gürültüdür ve birçok tanınmış dünkü üstadların haklı teessürü! Halbuki bakacak yüz bıraksalar hiç şüphesiz daha kazançlı çıkarlardı.

Bugün beyannamelerini okuduk. Âlâ! Hülâsası, dünü inkâr.. dünün bilgisizliğini iddia.. ve artık yarını kendilerinin, yalnız kendilerinin kuracaklarını ilân...

Ne denir? Gençlik...

Yalnız anlamadığım, dünkülerde mevcud olmadığını iddia ettikleri bilgiler arasında bir kısım garb şairlerinin isimleri ve eserleri de var. Meselâ Baudelaire gibi... Doğrusu buna hayretten kendimi alamadım. Çünkü yalnız bu Baudelaire hakkında dünkülerin yazdıkları yazılar ve yaptıkları tercümeler tümen tümen - dir. Hattâ, bundan yirmi beş yıl evvel üç, dört nüsya çıkıp da batan, iyi hatırla - mıyorum, ya Kehkeşan, yahud Safahat mecmuasında bile ilk nüshalarından başlayıp yarım kalmış bir etüd vardır: ismi «Baudelaire, hayatı ve eserleri».

Ne zayıf mihenk taşı!

Hem canım, bu gençler, âlemin kütüb hanesindeki eserleri ayrı ayrı tetkik mi ettiler ki, garb edebiyatından şunları veya bunları okuyup okumadıklarını tayine kalkışıyorlar. Çeyrek asırdır (hattâ evvellerdenberi) yazılmış, okunmuş, tetkik edilip mecmua veya gazetelerde bahsolunmuş nice eserlere gelince, bunlar için sükût etmeleri de pek tabiidir. Çünkü ekserisi eski harfleri bilmezler. O halde vaktile yapılanla yapılmıyanı nereden kavrıyacaklar?

★

Hiç unutmam: «Baykuş» Darülbedayide okunduğu gün, büyük bir takdir ve teşvikle bana ilk elini uzatan ve hattâ mübalâğalı derecede bir hayranlık cümlesi sarfeden Süleyman Nazif olmuştu. Yirmi kişilik edebî heyetin içinde Nazifin sesi, bunun için, umumun da sesini benim lehime çevirmişti. Bu, benim pek tatlı bir hatıramdır!

Fakat benim hakkımda Nazifin dost - luğu bununla kalmamıştı. «Baykuş» oy - nandığı zaman Tanin gazetesinde üst üste üç makale yazan da gene o idi. Hem bu makaleler, gazetenin tam birer say - fasını işgal etmişlerdi.

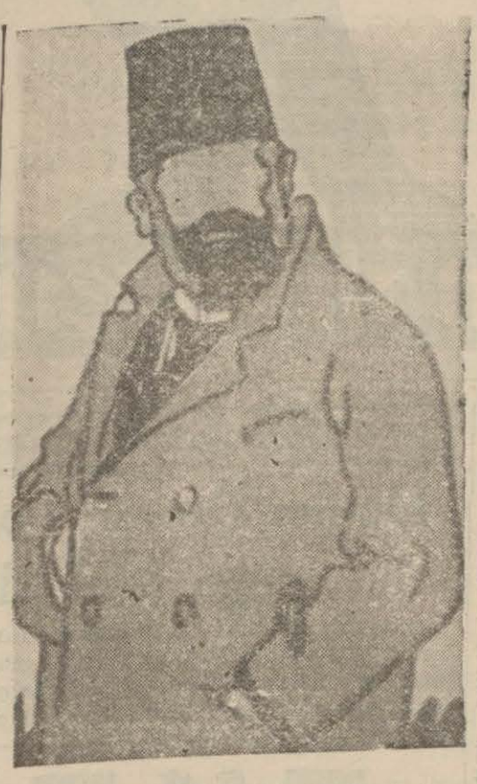

Süleyman Nazifin bir karikatürü

Orhan Seyfi

İşte benim Nazife ve devrimin diğer üstadlarına karşı beslediğim hürmet duygusunda onların da bana karşı böyle büyüklük tecellileri vardı. Zaten benim neslimden birçoğumuz şöhreti böyle bizden evvelkilere hürmet ederek ve ayni za - manda titiz bir işçilikle çalışıp eser yaratarak elde edebilmiştik. Fakat o şöhret - lerin kökü varsa bugün de yaşamakta - dırlar. Aksi takdirde zaten gölgeleri bile kalmamış demektir. O halde gençlerin «Haydi, yokolun artık!» demesile, hâlâ yaşıyan hiç bir kıymetin ortadan silin - miyeceği muhakkaktır.

★

Şimdi Süleyman Nazif vesilesile, bir başka hatırama daha geleyim. Beni bir zamanlar takdir eden, hakkımda lûtûfkâr makaleler yazan Nazif bile iki defa bana kızmıştı ve kızgınlığını iki orijinal şe - kilde izhar etmişti. Fakat sıraya bakma - dan, ilk önce üstadın ikinci hiddetinden bahsedeyim

Şimdiki Şehir Tiyatrosunun (yani eski Darülbedayiin) oynadığı *Kendini bil* isimli bir piyesi fransızcadan ben adapte etmiştim. Eser, Mütarekenin ilk yılında Beyoğlunda Fransız Tiyatrosunda temsil olunuyordu. Bu eser hakkında fazla tafsilât vermeğe lüzum görmem. Yalnız aslının Paul Hervieux'ye aid olduğunu ve Pariste Comédie - Française'de oynandığını söylemekle iktifa ederim.

Her ne ise, işte bir akşam, Fransız Tiyatrosunda, bu adaptem oynanıyordu. Benim locamda karı koca yeni evlenmiş iki Macar dostum vardı. Bunlarla, pansi - yoner olarak oturduğum Alman pasniyonunda tanışmıştım. Bana bir gece Türk tiyatrosu seyretmek arzusunda olduklarını söylemişlerdi, ben de mevzuunu anla - tarak onları bu eserin seyrine getirmiş - tim.

Tam ikinci perdenin ortası... Uzun ve derin tahlilleri ihtiva eden piyesin en canlı meclislerinden biri oynanıyor. Sahnede Eliza Binemecyan ile Roza var. İkisi de o zamanki sahnemizin en parlak yıldızları... Doğrusu çok ta güzel oynuyorlar!

İşte böyle sahnede iki aktrisin sürekli ve heyecanlı sözleri ...Derken efendim, bizim sıradaki localardan birinden bir ses, bir aslan sesi kükredi:

— Yeter yahu!

Eyvah! Süleyman Nazifin sesi... Ti - yatroda yoktu, şimdi gelmiş olmalı!

Fakat üstad durmuyor, kendisine o gece fazla neş'eli ve içkili bir ziyafet çek - miş olmalı ki, hazım yorgunluğuna bile aldırmadan söylenip duruyor:

— Off! Bu ne uzun lâf!.. Kısa kes..

Salonda halkın o locaya dönüşü ve gittikçe çoğalan kıpırdamalar...

Nazif, tenkidinde berdevam:

— Uzatma, dedik a... Kısa kesin!..

Yanımdaki madam, kocasına eğildi, bir şey söyledi, kocası bana eğildi, bir şey söyledi:

—Bu kim? Ne diye haykırıyor?

Doğru cevab bulamadım. Yalnız şunu diyebildim:

— Tanımıyorum. Fakat hastalanan bir seyirci olmalı. Ağrısından haykırıyor.

Madam:

— Doktor yok mu?

Dedi.

Bu anda, koridora baktım, Nazifin locasına giden üç kişi var: En önde Darülbedayi kâtibi!

Hiç istifimi bozmadan:

— Doktor gitti, dedim. Şimdi hastayı götürürler.

Tam da zamanı idi. Zira, salonda ön sıralardan birinde oturan bir zat, ayağa kalkmış, haykırıyordu:

— Nazif Beyefendi.. siz kısa kesiniz. Herkes piyes seyredecek.. tenkidinizi gazetenizde yaparsınız!

Üstad o zaman «Hadisat» ı çıkarıyordu.

Bir müddet sonra Nazif, koridorda da söylenerek çıkıp gitti. Daha doğrusu, üstadı incitmeden. darıltmadan kuş uçurur gibi koltuklayıp götürdüler!

★

Daha evvelki bir zamana aid hatırama gelince.. yani Süleyman Nazifin bana daha keskin ve karşıdan hücum edişine...

Durun, onu da anlatayım:

Balkan harbinden bir müddet sonra idi. O millî acının ilhamile *«Yeniçeri»* isimli bir şiir yazmağa başlamıştım. Mevzu icabı, bir gece odamda lâmbayı söndürmüş, yalnız başıma otururken kapı açılıyor ve içeriye ölgün ay ışığında bir yeniçeri giriyor. Bu ruh, dedelerimizin ruhudur. Bana geçmiş istilâ asırlarının şan ve şereflerini sıraladıktan sonra bu faciaya nasıl düştünüz diye sitemler yağdırıyor. İşte yzamakta olduğum manzum hikâye bu! Fakat bilmem kaç mısra sonra Yeniçeriyi sahneye sokmak sırası gelince adeta afalladım. Eyvah! Yeniçeri kelimesi aruzun o anda kullandığım veznine bir türlü uymuyordu. Bunun üze - rine başka vezinlere müracaat ettim, müs tezadlar yapmağa kalktım, beyhude! Yeniçeri kelimesi «Yenii... Çeriii» şeklinde imalelere uğramadan hiç bir aruz veznine uygun düşmüyordu. İşte bunun üze - rine ilk defa kızdım ve yukarıdanberi yazdığım mısraları hecenin on dörtlüsüne çevirerek yeniden yazdım ve ancak bu sayede Yeniçeriyi odama çağırabil - dim:

..... Baktım girdi içeri,
Burma sarık başında levend bir Yeniçeri!

Yeniçerinin başına burma sarığı ge - çirmiştim amma, kendi başıma da çorabı örmüştüm. Çünkü iki gün sonra Babıâli caddesinde şimdiki Zaman kütübhanesi önünde kendisile karşılaştığım Süley - man Nazifin hiddetli nazarlarını bir an üzerimde gördüm. Korkarak uzattığım e - lim bile havada kalmıştı. Kulaklarımda da üstadın şu yıldırımlı cümlesi çınlı - yordu:

(Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta» nın zabıta romanı: 61

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHM

Necdetin beklenmiyen heyecan

Serkomiser tekrar telefona gitti

Delikanlı biraz müteredd cevab verdi:

— Tanırım!

Rıdvan Sadullah serkomisere dönerek:

— Osman bey, iş sana düştü, dedi. Bu adamları telefonla buraya celbetmek kabildir, değil mi?

Serkomiser tekrar yerinden kalkarken cevab verdi:

— Tabiî kabildir, hocam. Bir otomobile doldurup getirirler. Nihayet yarım saat zarfında buradadırlar.

— Mükemmel... O halde hemen bir telefon ediver. Mülâkata devam için biz seni bekliyeceğiz.

Serkomiser dışarı çıkarken Rıdvan Sadullah ta ayağa kalkarak odada gezinmeğe başladı. Arada bir durup, gözucile kendisini süzmekte olan delikanlıya bakıyordu.

O dakikada onları birbirlerinin oyunlarını evvelden anlamaya çalışan iki pehlivana benzettim. Bu benzetiş yersiz değildi, bir bakıma onların aralarında da bir nevi mücadele geçiyordu. Rıdvan Sadullahın bu mücadeledeki hedefini anlamamakla beraber neticeyi onun kazanacağını biliyordum. Maamafih hasmının tahmininden fazla kuvvetli çıktığını gören bir şampiyon istihzayı terkedip nasıl ciddileşirse onda da hiç alışkın olmadığımız bir hal vardı.

Osman beyin avdetini müteakıb derhal yeniden suallerine başladı:

— Vafidisi katil diye öne sürmek üzere kehribar ağızlığı bizim bulduğumuz yere kendi elinizle koyduğunuzu biraz evvel itiraf ettiniz. Bu ifadenizde ısrar ediyor musunuz?

— Evet ediyorum.

— Biz ağızlığı açık bir pencerenin önünde bulduk. Pencereyi de siz mi açmıştınız?

— Evet ben açmıştım.

— İyi hatırlıyarak söylüyorsunuz ya...

— Evet evet gayet iyi hatırlıyorum. Hatta pencere demirleri paslandığı için müşkülâtla açtım.

— Ne vakit açtınız?

— Anlamadım.

— Kaçta açtınız, diyorum. Gece saat 10 dan evvel mi, yoksa 10 dan sonra mı?

— 10 dan sonra idi.

— Olamaz!

Delikanlı şaşkın şaşkın Rıdvan Sadullaha baktı. Dostum tekrar meşhur müstehzi tebessümü ile gülümsemeğe başlamıştı:

— Niçin olamaz, bakın anlatayım, Necdet bey! dedi, Portekizli mühendisin Leylâ hanıma verdiği talimat şu merkezde idi: Saat 10 da evin bütün elektriklerini söndürecek, pencereleri teker teker açıp salonda oturacaktı. Siz bu saatten sonra ağızlığı bulduğumuz yazı odasının penceresini açtım derseniz buna imkân yoktur. Çünkü pencere zaten açıktı. Farzımahal olarak kapalı desek dahi gene böyle bir şey yapılamaz. Çünkü yazı odası Leylâ hanımın karanlıkta ve kulakları kirişte beklediği salona bitişiktir. Zorlukla açtığınız pencerenin gürültüsünü duymamasına sağır olsa dahi ihtimal verilemez.

Saatini tesbitte yanıldığınızı farzederek bu noktayı da geçelim. Siz bizim gördüğümüz sarı saçlı adam Vafidistir, diyorsunuz. Kabul edelim. Vafidis Raif beyin evine bu geceden başka defa geldi mi?

— Gelmedi.

— İyi düşununüz.

— Hayır, gelmedi!

— Şu halde bundan bir gece evvel Leylâ ve Neclâ hanımların gece yarısı sizin odanızda gördükleri sarı saçlı adam kimdi? Hani şu Leylâ hanımdan mülâkata taleb eden mektubun yazı makinesi üstünde bulunduğu gece... Bu adam kimdi?

— Bendim.

— Olmadı. Saçların rengi uymuyor Neclâ hanım odada sarı saçlı bir adam gördüğünü söylemişti.

— Başıma bir perük takmıştım.

— Bu perük şimdi nerede?

— Attım.

— Niçin attınız?

— Artık işime yaramayacaktı.

— Nereye attınız?

— Hatırlamıyorum.

— Nasıl olur? Üzerinden aylar geçmedi.

— Hatırlamıyorum, dedim ya... Hafızam zayıftır.

— Pekâlâ, Necdet bey, şimdi çok mühim ve nazik bir başka noktaya geliyoruz. Cevab vermekte biraz daha dikkatli olmanızı tavsiye ederim. Nişanlınız Neclâ hanıma itimadınız vardır, değil mi?

Delikanlı son cevablarını verirken gözlerini pencereden tarafa çevirmiş, hem konuşur, hem de dışarısını seyreder bir vaziyet takınmıştı. Bu sual üzerine başını sert ve seri bir hareketle döndürerek Rıdvan Sadullaha baktı. Bakışları şüphe ve endişe ile dolu idi.

Yavaşça:

— Vardır, tabii! dedi. Niçin sordunuz?

— Yalan söylemez, değil mi?

— Kat'iyen!

— Siz kazaya uğrayıp hastaneye yatırıldıktan ve Vafidis te tevkif edildikten sonra... Ha bakın belki dostunuz Vafidisin zabıtaca yakalandığını bilmiyorsunuz. Size haber vereyim. Meşhur bir eroin fabrikası sahibi ve kaçakçısı imiş. Tevkif edip deliğe tıktılar... Evet ne diyordum, siz hastaneye yatırıldıktan ve Vafidis tevkifhaneye sokulduktan sonra Neclâ hanım bir sabah bana gelerek Raif beyin evinde geceleri sarı saçlı bir adamın dolaştığını haber verdi. Ayni sualin tekrarı ile başınızı ağrıtıyorum amma kusura bakmayınız. Bu sarı saçlı adam da kim olsa gerek... Yoksa gene siz mi idiniz?

Bu sözler Necdetin üzerinde hiç beklemediğimiz bir teessür ve heyecan uyandırdılar. Delikanlı evvelâ yataktan fırlamak istiyormuş gibi bir hareket yaptı. Sonra ellerini boğazına götürdü. Gözleri evlerinden uğramıştı. Her tarafı titriyordu.

Kısık bir sesle bağırdı:

— Doğru mu söylüyorsunuz?... Bu haberi Neclâ mı verdi?

— Evet, fakat ne oldunuz ya... Niçin bu kadar heyecanlandınız?

— Neclâ size sarı saçlı adamı Raifin evinde gördüğünü söyledi demek?

— Evet böyle söyledi.

Dikkat! Roman burada bitmedi. Arkası 11 inci sayfadadır.

Londra, Bükreşe karşı siyasetini değiştirmeğe mecbur kalacakmış

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dra, anlatmak istiyor ki, Alman - Rumen ticaretinin inkişafı Romanyanın müttefiklerle olan münasebetlerile telif götürmez ve İngiltere Romanya hakkındaki siyasetini değiştirmek mecburiyetinde kalacaktır.

Bu meselede kendisinden şüphe edilemiyecek olan Havas ajansına göre, Romanya yalnız İngiltere ve Fransa tarafından garanti edilmiş bir memleket olmayıp İngiliz - Fransız imparatorluklarından ve müstemlekelerinden iptidaî maddeler tedarik etmek hususunda kolaylıklardan istifade eden bir devlettir.

Bu hususta Berlinin siyasî mehafili kaydediyor ki, Alman - Rumen ekonomi mübadeleleri iki devletin tabiî ihtiyaçlarına cevab vermektedir ve iki memleket arasında uzun müddetli ve karşılıklı ekonomi münasebetleri tesisinde örnek olabilir.

İngiltere, mukabilinde Romanyaya hiçbir şey temin edememekle beraber bu müsaid inkişafı bozmak için demek oluyor ki usul takib ediyor: Biri, Almanyaya, Romanya aleyhinde askerî emeller atfeden yalan haberler çıkararak ürkütmek, diğeri de açık tehdid - dir. Bu tarzı hareket, İngilterenin bi - taraflara karşı almış olduğu vaziyetin düşündürecek mahiyette olduğunu bir kere daha gösterir. (A.A.)

Bir Alman ziraat heyeti Romanyada

Londra 25 (A.A.) — Daily Sketch gazetesi yazıyor:

Bir Alman ziraat heyeti, Almanyaya gidecek yiyecek maddeleri müba - yaasını arttırmak maksadile gizlice Bükreşe gitmiştir. Almanyanın, ziraa - tin süratle inkişafını temin için mütehassıslar, makineler ve tohumluk göndereceği bildirilmektedir.

Salâhiyettar bir Rumen memurunun sözleri

Bükreş 25 (A.A.) — Petrol endüs - trisinin tensiki hakkındaki kararname münasebetile dün beyanatta bulunan salâhiyettar bir memur demiştir ki:

Romanya bu tedbirle Almanya veyahud diğer herhangi bir devlet hak - kında daha müsaid davranmak niyetin de değildir. Petrol sanayiinin rasyonalize edilmesine, istihsalin azalması ve bu kış Romanyanın bazı mıntakalarına petrol ve müştekatı verilmesinde zorluk çekilmesi yüzünden lüzum hâ - sıl olmuştur.

Bu tedbir tamamen dahilî mahiyettedir ve ancak halkın ihtiyaçlarını karşılamak içindir.

Hükûmetin bir iaşe nezareti ihdas etmesi de mümkün bulunmaktadır.

Fransız matbuatının tefsirleri

Paris 25 — (Havas) :

Matbuat hülâsası:

Paris matbuatı dikkatini Balkan meselesi ve Almanyanın bitaraflar üzerine olan tazyiki üzerinde teksifte devam etmektedir.

Petit Parisien'de, Lucien Bourgues, Balkanlar üzerindeki Rus tehdidinin Roma ile Berlin arasında soğukluğa sebeb olduğu kanaatindedir.

Gazete diyor ki:

Antikomintern paktına sadık olan İtalya, Cermen - Sovyet iş beraberliğinin Kremlini Macaristana karşı harekete geçerek Karpatlar Ukranyasını bu memleketten ayırmağa veyahud Romanyaya karşı harekette bulunarak Besarabyayı almağa teşvik ve teşçi etmesi ihtimalini fena karşılamakta idi.

İşte buna binaendir ki, gizli tutulan bir anlaşma mucibince doğu Galiçyasında yeniden Alman kıtaatı gözükmüştür.

Alman kıtaatı daha ileri giderek Luwow'a ve Romanya hududuna kadar geçmişlerdir.

Petrollerin sevkini garanti

Sovyet sivil idaresi yerinde kaldığına ve Alman kıtaatı da çok mühim olmadığına göre Führerin, İtalyayı teskin için, küçük bir Alman kuvvetinin Sovyet imparatorluğu ile Macaristan arasında yerleşmesine Stalinin muvafakatini istihsal eylemiş olduğu tahmin edilebilir. Bu kombinezon Almanya için mükemmel bir şey olmuştur. Zira Almanyaya Galiçya ve Romanya petrollerinin sevkini kendilehine olarak garanti etmektedir.

Bükreşten Petit Parisien gazetesine gelen bir telgrafta Dr. Clodius'ün Bükreşte petrol ihracını arttırmak maksadile bir petrol bürosu tesis ettiğini bildirmektedir. Büronun idaresi Schiemere tevdi edilmiştir.

Telgraf, Almanyanın kendine ayda 130 bin ton petrol ayırttığını, halen ise ancak 30 bin ton almakta olduğunu bildirmektedir. (A.A.)

Galiçya petrolleri

Londra, 25 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesinin Kopenhag muhabiri Sovyetler Birliğinin Sovyet Galiçyasındaki petrol sahalarında Almanyaya mühim tavizlerde bulunduğunu teyid ediyor.

Almanların buna yapacağı mukabelenin Finlândiya harbine taallûk edeceği tahmin edilmektedir.

Finlândiyada çok çetin muharebeler oluyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Petsamo mıntakasında Rus kıtaatı akim kalan iki taarruz yapmıştır.

Kar yağdığından, Sovyet hava kuvvetleri az ehemmiyetli bombardıman uçuşları yapmıştır. Bilhassa Aaland adalarına taarruz etmiştir. Hiç ölü yoktur.

Çetin muharebeler

Helsinki, 25 (A.A.) — Finler Ladoga gölünün şimalinde çetin bir surette muharebe etmektedirler. Ruslar burada muhtelif on noktada hücumlar yapmışlardır. Ruslar Fin kıt'alarını yandan sarsmağa ve Manerhaym hattına geriden hücuma çalışmaktadırlar.

Taarruzlar Kolanjoki ve Aittojoki mıntakalarında hassaten çetin olmuştur. Bununla beraber Sovyet hücumları şimdiye kadar hiçbir netice vermemiştir. Ruslar büyük zayiata uğramışlardır. Fin kıt'aları mevzilerini muhafaza edebilmişlerdir. Stalinin bu taarruza en iyi ordularını saldığı söylenmektedir.

Bir Fin zabiti bir gazeteciye yaptığı beyanatta Sovyetlerin Fin ileri mevzilerine kadar yürüdüklerini söylemiştir ki şimdiye kadar buna hiçbir zaman muvaffak olamamışlardı.

Tankların himayesinde

Diğer cephelerde Rus piyadesi tankların himayesinde ilerlemektedir. Sovyetler bu bölgede seyyar hizmetler için kadınları kullanıyorlar.

Sovyet kızları cephede

Cepheden dönen bir Fin cerrahı Royter ajansının Helsinkideki muhabirine yaptığı beyanatta mülâzim üniformasını taşıyan bazı Rus kızlarının esirler arasında bulunduğunu ve bunları hat gerisinde kendisinin tedavi ettiğini bildirmiştir.

Esirler memnun

Helsinki, 25 (A.A.) — Ladoga gölünün şimalinde alınmış olan son Rus esirleri, şark cephesindeki Rus kıtaatının vaziyetinin bilhassa gıda fikdanı dolayısile çok nazik olduğunu beyan etmektedirler.

Esirler, düşman eline düşmekten fevkalâde memnun olduklarını açıkça söylemişlerdir.

Hollivuda gitmek için İstanbuldan kaçan iki çocuk Hatayda tutuldu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

İki maceraperest gencin bu seyahatleri Hataya kadar devam etmiş, ellerindeki paranın tükenmesile yolculuk burada sona ermiştir.

Diğer taraftan çocuklarının bu seyahatleri yüzünden uğrıyabilecekleri akıbetleri gözönünde tutan aileleri, bu hareketlerine mâni olmak için alâkadar makamata müracaat etmişlerdir.

Nihayet, yıldız olmak hulyasile evlerini ve mekteblerini terketmeği göze almış bulunan gençler, Hatay zabıtası tarafından yakalanmışlardır.

Çocuklar yakında şehrimize getirilecek ve ailelerine teslim edilecekler - dir.

MİLLÎ PİYANGO

HER AYIN 11 NDE ÇEKİLİRDİ

HER AYIN 7 SİNDE ÇEKİLECEK

Şubattan itibaren

Lord Loyd türkçe bir hitabede bulundu

Londra, 25 (Hususî) — Türkiye zelzele felâketzedelerine yardım cemiyeti reisi Lord Loyd bu akşam Londra radyosunda Türkiye dinleyicileri için türkçe bir hitabede bulunmuştur. Lord şunları söylemiştir:

«— Zelzele felâketinden dolayı Kralımızın Cümhurreisiniz İsmet İnönüne taziyede bulunduğunu ve selâmlarını gönderdiğini biliyorsunuz. Biz İngiliz milleti şimdi harbde bulunan Avrupadan zelzeleden dolayı keder ve elemlerinizi teselli için size elimizi uzatıyoruz, kederlerinize kardeşçe iştirak ediyoruz.

Biz babanız olan Atatürkün adını daima hürmetle anıyoruz, onun büyük bir kahraman ve dâhi bir lider olduğunu şimdi daha kuvvetle anlıyoruz, sulh zamanında nasıl mükemmel bir insan olduğunu, sulh ve ilerleme yollarında sizi nasıl bir süratle refaha götürdüğünü biliyoruz.

Zelzele felâketi ile şehirlerinizin harab olduğunu, binlerce Türkün öldüğünü, kurtarılan binlercesinin de ıztırap içinde bulunduğunu, vatandaşlarınızı bu felâketten kurtarmak için nasıl büyük bir gayretle çalıştığınızı, ne fedakârlıklar yaptığınızı duyuyoruz.

Kışın insafsız soğuklarında dağlarda felâkete uğramış kardeşlerinize, analarınıza, babalarınıza karşı olan vazifenizin ne kadar ağır olduğunu takdir ediyoruz. Bütün bu acılara yürekten iştirak eden İngilizler ellerinden geldiği kadar para, eşya ve elbise gönderiyorlar ve bunların kabulünü sizden rica ediyoruz. Bu hediyeler resmî değildir. Bunlar İngilterenin, İskoçyanın, İrlandanın her tarafından geliyor. Zengin, fakir her sınıf halkın hediyesidir. Yalnız bugün gelenler bin torbadır. Bu torbaların içleri elbise vesaire eşya ile doludur. Bu arada gelen mektubların bir çoğunda müessir sözler de bulunuyor. Bir İngiliz bahriyelisinin kızından ıztırab içinde bulunan bir Türk çocuğuna gönderilen mektubda deniliyor ki:

«Sizden çok uzaktayız. Fakat elimizden geldiği kadar yardımımızı size süratle ulaştıracağız. Ecza ve eşya ile dolu torbalarımız lüzumlu vakitte size varacaklardır.»

Bugünlerde memleketinize iki murahhas gönderiyoruz. Onlar Kızılay ile müşavere edecek, büyük felâketten sonra harab olan şehir ve köylerinizin yeniden imarı için hükûmetinize yardımlarda bulunacaklardır.

Siz kuvvetli ve büyük bir milletsiniz. Bu felâketten de taze ve yeni bir kuvvetle çıkacaksınız. Dedeleriniz de böyle hâdiselerden sonra yükselmişlerdir. Bu kederli günlerinizin istirahat, sulh ve saadet ile geçmesi için Allaha dua ederiz.»

Vapur kamarasında bir kutu içinde kesilmiş bir insan kalbi bulundu

(Baştarafı 1 inci sayfada)

numaralı vapurunun salonlarından birinde, kamarotlar mukavva bir kutu bulmuşlar, kamarotlar, kutunun içerisini açtıkları zaman, hayret ve korku içerisinde kalmışlardır, zira, kutunun içinden kesilmiş bir insan kalbi ile tenasül cihazı çıkmıştır.

Hâdise derhal zabıtaya bildirilmiş, ayni zamanda adliye de keyfiyetten haberdar edilmiştir.

Kalb ile tenasül cihazı, tetkik edilmek üzere, morga gönderilmiştir.

Hâdise gayet esrarengiz bir mahiyet taşımakta olduğundan, adliye tahkikata ehemmiyetle devam etmektedir

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Devlet Demir Yolları Sıvas Atölyesi için Elektrikci aranıyor.

D. D. Yolları Sivas cer atölyesinde çalıştırılmak üzere tecrübeli elektrikçi ustalarına ace'e ihtiyaç vardır. Yüksek tevettür şebekesinde, motör montaj ve tamiratında, müte. madi ve mütenavip motör sargılarında çalışmış işcilerden talip olanların H. Paşa ga. rında birinci işletme müdürlüğüne müracaat etmeleri (303)

EKZAMİN

Ekzemanın ilâcıdır.

Yara ve çıbanlarda kullanılır. Her Eczanede kutusu 50 kuruştur.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Manisada Kum çayının bir tahliye yatağı ile Marmara gölüne akıtılması ameliyatının keşif bedeli (191.114) lira 57 kuruştur.

2 — Eksiltme 19/2/1940 tarihine rastlıyan Pazartesi günü saat 15 de Nafıa Vekâleti Su işleri Reisliği su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi Bayındırlık İşleri Genel şart - namesi, fennî şartname ve projeleri 9 lira 56 kuruş mukabilinde Su İşleri Reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklile in (10.805) lira 73 kuruşluk muvakkat te - minat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulu - nan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Su işleri Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (578)

İstanbul Belediyesi İlânları

Senelik Kirası	İlk Teminat	
600,00	45,00	Mahmudpaşa hamamının kiraya verilmesi.
41,00	3,08	Büyükçekmecede Hususî İdare malı 41 numaralı deponun kiraya verilmesi.

Yıllık kira muhamminleri ve ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı a. çık arttırmaya konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 12/2/940 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektublarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (619)

İnhisarlar Müfettiş Muavinliği Müsabaka İmtihanı

İnhisarlar İdaresinde münhal 100 lira ücretli müfettiş muavinlikleri için 15/Mart/940 Cuma günü saat onda Sirkecideki teftiş şubesi binasında hukuk, mülkiye, yuksek ti - caret ve iktisat mekteblerinden mezun talibler arasında bir müsabaka imtihanı yapı - lacak ve muvaffak olanlardan lüzumu kadarı derece sırasile münhallere tayin edile - cektir. Taliblerin iki Mart/940 Cumartesi saat 13 e kadar bir istida ile Umum Mü - dürlüğe müracaat etmeleri lâzımdır.

Aranılan şartlar, ve müracaat istidasına bağlanacak vesikalarla imtihan programı tafsilâtı müracaat müddeti zarfında Umum Müdürlükten şifahen ve posta ile tahriren istenebilir. «560»

İstanbul Asliye Altıncı Hukuk Mahkemesinden:

Amme hukuku namına İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliği tarafından Seymen köyü Seymen sokak 28 No. lu evde oturan Sivaslı Nişan oğlu Artin ile ayni yerde oturan Şamak aleyhlerine ikame olunan butlan davasının icra kılınmakta olan muhakemesinin 12/1/940 tarihli celsesine ilânen davet olunan müddeialeyhlerin o gün hazır bu - lunmamalarına mebni haklarında gıyap kararı ittihaz olunarak bu kararın on beş gün müddetle ilânı için muhakemeleri 19/2/940 Pazartesi günü saat on beşe talik kılındı - ğından müddeialeyhlerin yevmi muallâkta dahi hazır bulunmadıkları takdirde bermucibi karar davanın gıyaplarında rüyet ve hükme raptolunacağı ve imlâ kılınan gıyap ihbarnamesinin bir suretini de usulen mahkeme divanhanesine talik kılındığı tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. «637»

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

Diştababeti okulunda yapılacak 910 - 25 lira keşifli tamir ve tadil işi 10 Şubat 940 Cumartesi günü saat 11 de Rektörlükde açık eksiltmeye konulmuştur.

İstekliler en az 500 liralık bu gibi işler yaptığına dair İstanbul Vilâyetinden ihaleden sekiz gün evvel alınmış vesika ve Ticaret Odası vesikasile 69 liralık muvakkat teminatlarile gelmeleri; şartname, keşif her gün Rektörlükte görülür. (613)

İtalyanın Kahire elçisi tayyare ile Romaya gitti

Kahire, 25 (A.A.) — İtalyanın Kahire elçisi Mazzolini bugün tayyare ile Romaya hareket etmiştir.

Elçinin Romaya varır varmaz Mussolini ile görüşeceği söylenmektedir.

"Son Posta,, nın Hikâyesi

Gece hırsızı

Çeviren : Nimet Mustafa

Elini tabancasına götürdü. Tabanca yerinde idi. Mahalle bekçisinin yanından kayıdsız bir tavırla geçti. Sokağı döndü, karanlıkta görünmez olmuştu. Kendi görünmüyordu amma çok iyi görüyordu. Hırsızlığa başlıyalıdanberi aydınlıktan ziyade karanlıkta iyi görür, gireceği evlere nereden girebileceğini, evin içinde nereleri dolaşacağını tahmin ederdi. Dahilî taksimatını bilmediği evlerde bile sıkıntı çekmeden dolaşabilirdi. Bu onun senelerdenberi yaptığı melekenin neticesi olmuştu. Birkaç dakika pencereler karşısında durunca odaların hangilerinin yatak odaları, hangilerinin oturma odaları olduğunu tayin ettiği gibi, merdivenin biçimini, merdivenden çıkıldığı zaman hangi tarafa sapmak icab ettiğini hesablardı. Yanıldığı pek vaki değildi. Eğer yanılırsa, cebindeki ufak elektrik lâmbasını birkaç saniye için yakar yeniden yol, iz, tayin edebilirdi.

Bu akşam gözüne koyduğu evi soymak hic de güç olmıyacaktı. Birkaç gün evvel gündüz oradan geçmişti, ev boştu. Henüz perdeler takılmamıştı. Bu halde evin içi gayet iyi görünüyordu. Karanlıkta kapalı perdelerden ev taksimatını tayinde melekesi olan o, perdeler yokken şöyle kısa bir bakışta evin her tarafını öğrenmiş olmuştu. İşte şimdi gene bakıyordu. Orta katta ışık yoktu. Üst katta yalnız bir odada küçük bir lâmba yanıyordu. Herhalde bu oda, yatak odası olmalıydı. Ev de ne çabuk tutulmuş, yeni kiracıları ne çabuk yerleşmişlerdi. Herhalde yerleşmek yorgunluğu onları bitab vaziyete getirmiş olacaktı. Hafif ayak sesleri onları kolay kolay uyandıramaz, o da işini çarcabuk bitirip evden çıkardı. Esasen aradığı da çok bir şey değildi ki, birkaç gününü gün edecek, metresine istediği bir çift iskarpini temin edecek, satılması kolay birkaç parça eşya, biraz para bulsa fazlasını aramadan dişarı çıkabilirdi.

Bir maymun çevikliğile orta kat pencerelerinden birinin içine girdi. Camı dişardan zorladı. Cam açıldı, yere atladı. Oda bombostu. Öteye beriye birkaç denk atılmıştı. Elile denkleri yokladı, bunlar yatak, yastık kabilinden şeylerdi. İşine yaramazdı, odadan sofaya çıktı. Bir an lâmbasını yakıp söndürdü. Bitişik odanın kapısını açtı, yerde bir yatak, yatağın içinde saçı başı dağınık yatan bir kadın vardı. Bu hizmetçi olmalıydı, hizmetçi odalarında fazla durmak onun âdeti değildi. Gerçi hizmetçiler arasında para biriktirmişler çoktu amma bunlardan hiç biri parasını üstünde, odasında tutmazdı. Üstelik uyandıkları zaman çok fazla bağırıp çağırırlardı.

Ayaklarının ucuna basa basa odadan çıktı, ne varsa üst katta olacaktı. Üst kat sofada hiç durmadı. Işık gelen odaya girdi. Odada bir karyola, bir komodin, bir kanape, bir gardrop bir de ufak tuvalet bulunuyordu. Karyolada uyuyan kadına baktı. Kadın oldukça gençti, başını çevirdi. O hırsızdı, alâkadar olduğu şey evlerde uyuyan kadınlar değil, uyuyan eşya ve para idi.

Komodinin gözünü çekti, içiçe geçirilmiş konulmuş iki on lira gördü. Onları cebine indirdi, karyolada bir kıpırdanma olmuştu. Kendini kadına göstermiyecek tarzda yana çekildi. Karyoladaki kadın yarı uyku arasında mırıldandı:

— Ne saklanıyorsun Nihad, ben göz ucile ne yaptığını gördüm. On liralıkları üçe çıkarıyordun değil mi? Doğacak çocuğumuzun kısmeti de açıkmış, gerçi sen de geceleri çok çalışıyorsun, çok yoruluyorsun buna üzülüyorum amma.

Kadın susmuştu, belki uyumuştu. Belki sayıklayordu:

— Otuz lira oldu demek; otuz lira ile onun bütün eksikliklerini tamamlarız.

Çocuk, çocuk eksiği hırsızların hiç düşünmediği hiç bilmediği şeylerdi bunlar, evlenmemişti ki çocuğu olsun, o her zaman çalmıştı, para çalmıştı, eşya çalmıştı, amma çalmadığı bir şey vardı. Ana sevgisi, onu çalmamıştı. Kendine verilmişti, çok küçüktü, bir anası vardı, onu severdi, okşardı, kucaklardı, her eksiğini o düşünmüştü, sonra ölmüştü.

Kadına baktı. Kadın uyumuştu. Cebindeki yirmi lirayı çıkardı, komodinin gözüne bıraktı, odadan çıktı. Merdivenleri indi, kapıyı yavaşça kapadı.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış 25/1/940 fiatları

ÇEKLER

		Açılış-Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	130.19
Paris	100 Fran	2.9282
Milano	100 Liret	6.675
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.2725
Amsterdam	100 Florin	69.185
Berlin	100 Rayişm.	—
Brüksel	100 Belga	22.04
Atina	100 Drahmi	0.97
Sofya	100 Leva	1.5875
Prag	100 Çek Kr.	—
Madrid	100 Peçeta	13.435
Varşova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	23.425
Bükreş	100 Ley	0.97
Belgrad	100 Dinar	3.0825
Yokohama	100 Yen	30.94
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.005
Moskova	100 Ruble	—

Esham ve tahvilât

SPOR

Bu hafta yapılacak lig maçları

Hungarya Macar takımı Şişli ve Beyoğlusporla karşı'aşıyor

İstanbul Futbol Ajanlığından: Bu hafta yapılacak hususi ve lig maçları şunlardır:

27/1/940 Cumartesi

Taksim stadı: Hungarya - Beyoğluspor saat 15 hakem Tarık Özerengin.

28/1/940 Pazar

Taksim stadı: Hungarya - Şişli saat 10,30 hakem Nuri Bosut.

Galatasaray - Topkapı saat 13 hakem Sami Açıköney.

Beşiktaş - Süleymaniye saat 15 hakem Şazi Tezcan

Şeref stadı: Alemdar - Şişli saat 10 hakem Necdet Gezen.

Anadolu - Feneryılmaz saat 11.45 hakem Basri Bütün.

Altıntuğ - Hilâl saat 13,30 hakem Tarık Özerengin.

Beykoz - İst. Spor saat 15,15 hakem Halid Ezgü.

Fenerbahçe stadı: Karagümrük - Anadoluhisar saat 13 hakem Adnan Akın.

Fenerbahçe - Vefa saat 15 hakem: Ahmed Âdem.

İstanbul Valisi U'udağda

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, Kurban Bayramında kış sporlarile alâkadar olmuş ve Bursa Valisi Refik Koraltan ile beraber bayramın üçüncü günü Uludağa çıkmışlardır. Uludağda bulunmakta olan Bursa ve İstanbul kayakçıları her iki valimizi Kirazlı yaylada karşılamışlardır. Burada hep birlikte yemek yenilmiş ve kış sporları üzerinde hasbıhaller yapılmıştır. Vali doktor Lûtfi Kırdar yakında Uludağda sporcular için İstanbul vilâyeti hesabına bir otel yaptıracağını söylemiştir. İstanbul Dağcılık Klübü azaları Martta yıkılacak olan Dağcılık klübü yerine validen yeni bir bina teminini rica etmişlerdir. Dr. Lûtfi Kırdar da yıkılacak klüb yerine onun civarında bulunan Sürpagob mezarlığı arsasına yeni bir dağcılık klübü inşa ettireceğini vadeylemiştir. Yemekten sonra Uludağa çıkılmış ve muhtelif sporcuların yaptıkları gösterişler seyredilmiştir. Uludağda yapılması evvelce takarrür eden kayak birincilikleri, İstanbul kayak takımı ile İstanbul Dağcılık ajanı arasında ihtilâf çıkması ve İstanbul takımının müsabakalara iştirak etmemesi yüzünden yapılamamıştır.

Galatasarayın Macarlara vereceği çay ziyafeti

Galatasaray klübü tarafından bu akşam saat 6 da Hungarya takımı şerefine bir çay, çayı müteakib Hungaryanın antrenörü tarafından da bir konferans verilecektir.

Bundan sonra zelzele felâketzedeleri menfaatine tertib edilen basketbol maçlarının Bozkurt ile, Kurtuluş takımları arasında finali oynanacaktır.

İstanbul mıntakası istişare heyeti

İstanbul mıntakası istişare heyeti, mıntaka bütçesile Dolmabahçede yapılacak stadın kat'i şekli hakkında son bir görüşme yapmak üzere önümüzdeki Pazartesi akşamı bir toplantı yapacatır.

«Son Posta» nın tarihî tefrikası: 122

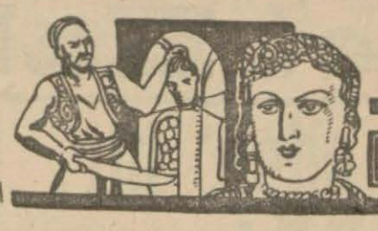

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Vezirlerin kefaleti

Sadrazam, damdan düşer gibi karşılaştığı bu teklif üzerine şaşırdı:

— Şevketlû padişahım.. sipahi kullarınızın istediği bir delikanlıyı Mısır ile çırağ edip yollamak olmıyacak iştir, aman benim padişahım... Musa Çelebiyi evvelâ dilden kurtarmak lâzımdır. Bunun için de Çelebinin bu kulunuzun sarayına gelmesi gerektir. Sonra, kendisini eyalet ile Mısıra göndermek kolaydır.

— Bre paşa, Musanın sarayı hümayumundan başka bir yere gitmesi padişahlık ile uymaz iştir...

— Şevketlû padişahım... Fitnelerde padişahlar kula müdârâ edegelmiştir.. kul da padişahlardan istediklerini alagelmiştir. Benim ulu padişahım.. bir istenmedik hal olmamak için gel ver bu kuluna Musa Çelebiyi... Vallah billâh kılına, ayağı tırnağına zarar ilişmez.. ilişirse, işte şu Hüseyin ağa kulun şahid olsun.. beni paralat...

Murad Deli Hüseyine baktı. Pehlivan, gözlerini, arz odasının bir duvarında bir noktaya dikmiş, padişah ile göz göze gelmek istemiyordu. Murad, nefsini zorlıyarak sadrazama sordu:

— Canbulâdoğlu nerededir?

Receb Paşanın gözleri gene kararır gibi oldu. Yoksa padişah Musa Melek Çelebiyi kendisine verecek mi idi?.. Sadrazam Muraddan kat'î bir red cevabı bekliyordu. Boğulur gibi:

— Kubbe altındadır padişahım...

Dedi. Biraz sonra da Mustafa Paşa huzura çıktı. Padişah Canbulâdoğluna gayet serd bir sesle ve kaşları çatık olarak hitab etti:

— Paşa... dedi. Bu devletlû vezir Musa Melek Çelebiyi ister. Varayım kullara nasihat edeyim der. Padişahımız Musa Çelebiyi bu kulunun sarayına göndermiştir, sizden kimseyi esirgememiştir, siz de Musa Çelebiyi istemekten vazgeçin diyeyim der. Musa Çelebiyi kurtarayım der. Sen ne dersin bakayım?

Mustafa Paşa yutkundu:

— Benim padişahım.. dedi. Receb Paşa kulun vallah doğru söyler...

Murad sert bir sesle Canbulâdoğlunun sözünü kesti:

— Bre paşa.. Musayı eşkiyalar alırlar..

Dedi.

Mustafa Paşa:

— Benim padişahım.. diye ilâve etti.. Musa Çelebiyi Receb Paşa kuluna emanet eyle, vezirin sarayından zorla almak kimsenin kârı değildir.

Murad, gözlerini Canbulâdoğlunun gözlerine saplıyarak sordu:

— Sen kefil misin?..

Mustafa Paşa bir an tereddüd eder gibi olduktan sonra:

— Kefilim...

Dedi.

Murad bir an düşündü. Sonra:

— Kara Ali!..

Diye bağırdı. Arz odasına, cellâdbaşı girdi. O müthiş soğukta, yalınayak idi, göğsü bağrı açıktı. Genç çingenenin göğüs kılları, ince bıyıkları buz tutmuştu. Koştu, Muradın ayağına kapandı ve o vaziyette kaldı. Murad: sert ve kısa:

— Kalk!.

Dedi. İki vezirin de yüzünde kan kalmamıştı. Kendilerine sevgili gözdesini teslim edecek yerde kendilerini cellâda veriyordu. Receb Paşa ile Mustafa Paşa şaşkın şaşkın bakıştılar. Mustafa Paşa bir şeyler söylemek istedi. Fakat çenesi kilidlenmişti. Receb Paşanın ise, gözlerinde kara kara şeyler uçuşuyor, kulakları uğulduyordu. Sultan Murad, biraz daha dursaydı, dizlerinin bağı çözülüp her ikisi de oracıkta çöküp kalacaklardı. Padişah:

— Deli Hüseyin.. sen de Kara Ali şahid olun! dedi, sonra vezirlere dönerek:

«Musayı şimdi gönderirim.. Musa size Allah emaneti olsun.. bir kılına hata gelirse sizden bilirim!»

İNCİLİ KÖŞK YOLUNDA

Sultan Murad arz odasından çıkarken göz pınarları sulanmıştı. Genç ve tuvana imparatorun güzel başı, geniş omuzlarile ahenkli kalın boynunun üzerinde gene dik duruyordu. Fakat bu duruşta, sırtı yere getirilmiş bir pehlivanın parça parça olmuş gururu en canlı hatları ile görülüyordu.

Deli Hüseyin Muradın çizmelerini itina ile giydirdi. Arz odasının dilsizlerinden biri de omuzuna gocuğunu koydu. Dehliz ve koridorlardan anaforlar yaparak akan, duvarlara çarpan, ağacların arasından taranıp geçen sert ve istikametini kaybetmiş rüzgâr, karı helezonî dalgalarla savuruyordu. Üçüncü avluda Seferli odası gılmanlarının biraz evvel süpürdükleri yerler, gene örtülmüştü. Arada bir çıplak ağacların ince dalları kırılıyor, insanı bile sürükliyen rüzgârın önünde uçup kayboluyorlardı.

Deli Hüseyin padişahın başını ve yüzünün bir kısmını büyük bir şala sardı. Murad, koltuğuna giren pehlivana dayanarak merdivenleri ağır ağır indi.

Geldikleri gibi, iki kişi, ağır ağır yürümeğe başladılar. Fakat, henüz on, on beş adım atmışlardı ki Murad durdu. Deli Hüseyinin yüzüne bakmıyordu. Gözde pehlivan efendisinin yüzünü görmüyordu. Amma, onun titriyen sesinden için için ağladığını farketti:

— Hüseyin... Ne dersin, gidip göreyim mi bir kere Musayı?..

Deli Hüseyin kim bilir ne zamandanberi ağlamamıştı. Onu görenler, bu dev adamın belki bütün ömründe ağlamamış ve ağlamıyacak bir adam olduğuna çekinmeden hüküm verebilirlerdi. Deli Hüseyinin gözleri yaşardı. Gözlerinden, kemikli yanaklarına, oradan pos bıyıklarına birkaç damla döküldü ve bıyık tellerinde hemen buzlaştılar.

— Benim padişahım niçin böyle söylersin.. bu devleti Âli Osman senindir. Allah seni başımızdan eksik etmesin, Musa Çelebiyi de sana bağışlasın... Musa Çelebinin kılına hata gelmez.. iki vezir kefil olmuştur. Benim padişahım arzu ederse İncili kasra varalım...

— Hüseyin... Musa benim oğlum yerinde sevgili kulumdur. Bu kâfinler onun masum kanına girseler, ben dahi onları çengellerde kara kuşlara yedirsem, Musa geri gelir mi?

(Arkası var)

«Son Posta» nın edebi tefrikası: 27

Sisli Akşam

Nakleden: Neyyir Kemal

Vahidi düşünürken dünyada en iğrendiğim şey buse idi. Şimdi ona ömrün en büyük manası diyorum. Musikiyi yaratan ve yaşatan san'atkâr eller gibi aşk da buseyi şekilden şekle sokuyor.

Halûkum: — Ben, diyor, seni pansiyona bırakır, doğru halama giderim.

— Saat kaç?

— Beşi on geçiyor.

— Vahid dörtte gelecekti. Birbirimize rastlamasak bu saatte onunla nişanlanmış olacaktım. Ve ihtimal...

— Söyleme İncigül.. yabancı adı artık dudaklarına haram.

— Ben de zaten senin adından başkasını anmak istemiyorum ki..

Bu yazdıklarımı okuyan olsa kim bilir benim için ne fena kız der. Amma bir kerecik Halûku görse bana benden ziyade hak verir.

Halûkun sesini, sözünü, bakışını; bu sesini sayfalarla yazsam yetmez. Söz; onu anlatamaz. İnsan diline onun sesindeki tatlılığı, onun dudaklarındaki kudreti, onun bakışlarındaki manayı vermek ne mümkün!.. Aşk en güzel en derin, en kuvvetli şekline bürünmüş te o gözlere, o dudaklara, o sese sinmiş.

Onun yanında iken, ona «benim» derken varlığımı bir değil bin heyecan dalgası birden sarıyor. Sanki ruhumda şimdiye kadar mahpus kalan sayısız, coşkun seller hep birden sedlerini yıkıyor da beni bir sevgi ve neş'e tufanı içine boğuyorlar.

Saat altıya doğru pansiyona döndük. Vahid; dediği saatte gelmiş, beni yirmi dakika beklemiş, saat altı buçukta tekrar geleceğini söyliyerek gitmişti.

Halûk: — Öyle ise, dedi, benimle nişanlandığını yazar, kapıcıya bırakır, geldiğinde Vahide vermesini tenbihlersin.

— Bunu yapamam Halûk. Daha nişanlı sayılamayız. Ailen duysun, evlenmemize razı olsun da sonra.

— Canım İncim. Bizim aşkımıza kim karışabilir? Ailem ne derse desin seni benden hiç bir kuvvet ayıramaz. Sana «yaz» diyorum cicikom.

Onu dinlemekte bulunmaz bir zevk var. Yazdım:

«Vahid Beyefendi,

Sizi bekliyemediğim için affediniz. Mecburî bir vaziyet oldu. Bu akşam görüşemiyeceğiz. Sebebini yarın, yahud öbür gün size bildiririm. Saygılar.»

İncigül

— Oldu mu, Halûk?

— Oldu.

Oracıkta vedalaştık.

Odama döndüğüm vakit bambaşka bir insandım. Ve dünyayı yepyeni bir göz le görüyordum. Ömrüm, duygularım, görüşüm baştan başa değişmiş, üç saat gibi kısa bir zamanda yorgun, bezgin, ümidsiz bir genç kızdan ümid ve neş'e dolu bir insan doğmuştu. Bütün bu harikayı yaratan aşktı.

Aşk! Sen en anlaşılmaz, ne büyük kudretsin!

★

Mühürdar (Ş...) pansiyonu
27 İlkteşrin Pazar gece

Saat sekiz buçukta Halûktan bir mektub geldi. Zarfı açtım. İçinden bir kâğıd daha çıktı. Fakat Halûkunkini okumakta o kadar sabırsızlanıyordum ki öbürüne bakmadım bile.

Erenköy

«Sevgilim,

Halamla uzun uzadıya konuştum. Evlenme kararımızı büyük bir sevinçle karşıladı. Yalnız ağabeyimin güçlük çıkaracağından korkuyor. (Üzülme, artık bizi kimse ayıramaz.)

Bu gece gelip seni görmemin pansiyonda senin için iyi bir tesir bırakmıyacağını söylüyor. Hatırını kırmamak için gelmekten vazgeçtim. Kendisi de ayrıca mektub yazdı. Oku, bizi ne kadar düşündüğünü göreceksin. Yarın talim biter bitmez yani saat on ikiye doğru hemen sana koşacağım.

Bilsen ne mes'udum. Iztırabla karartığın ömrüme göz kamaştıran bir ışık, bir güneş gibi doğdun. Sana lâyık değilim biliyorum. Fakat seni seviyorum. Hayatımı saadetinin yoluna koyarak, sana ulaşmıya, erişmiye çalışacağım, benim melek İncigülüm.

Halûk

«Bu mektubu getiren uşakla ufak bir cevab yollarsın değil mi?»

★

Ya ben, ben nasıl mes'udum Halûkum!.. Aşka bile baş eğmek istemiyen inadcı, asi ruhum; meğer ne büyük bir sevdayı kendi kendimden bile inkâra kalkışmış!

★

Nazire Hanımefendinin mektubu oldukça uzun, çok yer tutacağı için defterimin arasına koyamıyacağım. Kapı iyi kapanmıyor. Kilidlemekte güçlük çekiyorum.

Halûktan, olup bitenlerin hepsini öğrendiğini, beni kendi öz çocuğu sayacağını, saadetimiz için elinden geleni yapacağını, bu gece Halûku buraya bırakmadığı için kendisini eskilik ve dar kafalılıkla itham etmememi yazıyor. Yarın sabah, yapacağımız şeyleri kararlaştırmak üzere, hangi saatte beni görmiye gelebileceğini soruyor.

Uşağı bekletmemek için Halûka acele bir iki satır yazmak istedim. Heyecandan ellerim titriyordu. İlk kâğıdı kirlettim, attım. İkinciye şunları yazabildim:

«Halûk,

Halanın hakkı var. Yarın saat on ikide seni sabırsızlıkla bekliyeceğim.»

Yarına kadar beklemek ne bitmez, tükenmez azab...

Dilimin ucuna kadar gelen bu son cümleyi yazmadım. Yalnız onu değil, içimden taşan nice şeyi gene içimde susturdum. - İhtimal, mektubu halasına göstermiye mecbur kalacaktı. -

Nazire Hanımefendiye de ayrı bir kâğıda «yarın öğleye kadar dışarı çıkmayıp hep kendisini bekliyeceğimi» yazdım. Alâkasına teşekkür ettim.

Zarfı kaparken bilmem neden elim; masamın üstündeki menekşe demetine gitti. İçlerinden en kocamanını kopardım, Halûkun mektubunun arasına koydum. Onu ilk gördüğüm gün göğsümde gene bu çiçeklerden vardı. Gözlerini uykuya kaparken o günü, o saati hatırlasın ve rüyasında yaşasın istedim. Halûk görünce: «Ne kadar hisse kapılmış» mı diyecek acaba?

Hiç der mi? Bu gece onunda benim gibi bütün varlığı, baştan başa bir aşk heyecanı değil mi?

★

Mühürdar (Ş...) pansiyonu
Pazartesi sabah

Halûku görmeden evvel ne diye yaşamışım. Ne boş, ne manasız ömürmüş o!..

Kestane korusunda ilk yalnız kaldığım günler «hayat denen koskoca saati işleten kuvveti» öğrenmek için meraktan çırpınıyordum. Bu kuvveti tanıdım artık: Aşk... (Ya aşksız ömür?.. Ona ömür denemez ki, nasıl işlediği hesaba katılsın.)

Leylâ Hanımın söylediklerini hatırlıyorum: «Erkek eline kolayca geçen kadından usanır. Sonuna kadar bağlanması için şüphe içini kurd gibi kemirmelidir.»

Belki... Fakat bizim için değil. Büyük aşklar bu hodgâm görüşün dar çerçevesine sıkıştırılamaz. Şüphe denen işkenceyi ben sevgili Halûkumun temiz kalbine sokmıya hiç, hiç bir vakit razı olamam. Birbirimizin olduk. Ölüme kadar da öyle kalacağız. Aramızdaki bağ, hakikî aşkın bağı... Şüphenin yardımına sığınanlar bu kopmaz, kırılmaz, çözülmez bağla bağlanamıyanlardır.

Memleket Haberleri

Süratle inkişaf eden bir şehrimiz: URFA

Bütün vilâyet dahilinde hummalı bir imar faaliyeti göze çarpıyor, bir liseye şiddetle ihtiyac var

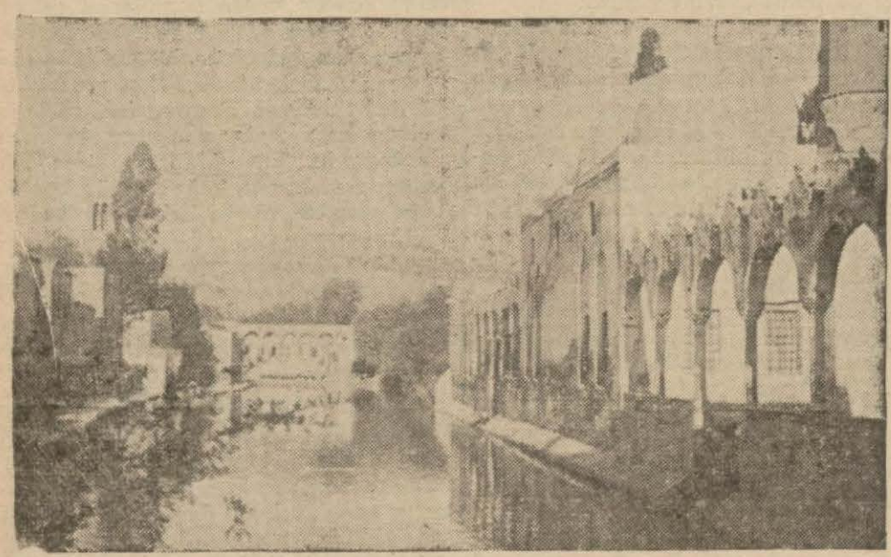

Urfada Halilürrahman dan bir görünüş

Urfa (Hususî) — Milâddan binlerce sene evvel Sümer Türkleri tarafından kurulup Sümer medeniyetinin en parlak ve muhteşem devirlerini tatmış ve bu medeniyetin mühim bir parçasını temsil etmiş olan Urfa, coğrafî mevkiinin ehemmiyeti ve topraklarının fevkalâde münbit ve mahsuldar oluşu noktalarından tarihten evvel ve sonra daima büyük rol oynamış, her milletin nazarı bu yeşil ülke üzerinde toplanmıştır. Ona dikilen bu nazarlar daha anında büyük bir hayal inkisarına uğramış ve kahraman şehrimiz maruz kaldığı bunca tecavüz ve istilâlara karşı Türklüğünü büyük bir kıskançlıkla muhafaza ve müdafaa eylemiştir.

Harran ve Sürüç gibi son zamanlara kadar Anadolunun zahire ambarı ünvanını taşıyan ve her karış toprağı bir feyiz ve bereket kaynağı olan geniş ovalar Urfaya çiftçilik sahasında mühim bir yer vermiştir. Hububatın hemen her cinsi büyük bir bereketle yetişir. İstihsal ve ihraç nisbetleri daimî bir tezayüd takib ederken cenub demiryollarının ücret tarifelerindeki yükseklik buna mâni olmaktadır.

Urfa mühim bir davarcılık ve atcılık mıntakasıdır. Bu yüzden vilâyete her yıl mühim mikyasta para girmektedir. Haleb Hadidi namile anılan ve bütün piyasalarda büyük rağbet gören sade yağlar Urfanın zengin mer'alarında beslenen kara hayvanatının mahsulüdür. Atçılığı ıslah ve doğumu arttırmak maksadile açılan istasyondan çok fayda görüleceği umulmaktadır.

Maarif hareketleri mütemadi bir inkişaf arzeylemektedir. Okul adedinin her yıl artmasına ve mektebsiz çocuk kalmamasına çalışılmaktadır. Bu yolda hissedilen en büyük ihtiyaç lisedir. Lisesizlik yüzünden mali vaziyetleri bozuk olan bir kısım gençler orta mekteb tahsilile iktifa eylemek mecburiyetine düşmektedir. Halkevi ülküsü yolunda büyük bir enerji ile yürümektedir.

Vilâyetin hemen her kısmına şamil ileri bir ümran faaliyeti göze çarpmaktadır. Şehrin mezbaha, çarşısı, elektrik, nümune evi, otel, gazino, sinema, park, bulvar, fidanlık gibi ihtiyaçları giderilmiş çarşı yolları açılmış bu çarşılarda yeni dükkân ve mağazalar kurulmuş, pis su mecralarının üzerleri kapatılmış, Aynizeliha mesiresi tanzim olunmuş, asrî mezarlık işine başlanmış, ayar saati, Atatürk büstü ve şehidler âbidesi dikilmiş, şehir haritası yaptırılmış, imar plânı müteahhide ihale edilmiş ve nihayet şehrin mühim ve hayatî bir ihtiyacı olan içme su ihtiyacı ele alınarak başlanan tesisat sona ermek üzere bulunmuştur.

Merkezde inşasına başlanan ve keşif bedeli seksen dört bin liraya baliğ olan asrî ilk okulla şehir köprüsü bitmiştir. Ayni yapıcılık manzarası kasabalarda ve hattâ bir kısım köylerde de müşahede olunmakta ve buralarda hükûmet konakları, nümune karakolları, okul kurağları, Halkevi, kaymakam ve nahiye müdürlerine mahsus ikametgâhlar, modern gümrük muhafaza binaları yükselmekte, park lar tesis edilmekte, şose ve toprak tesviyesi, köprü ve menfez inşası, köy misafir odaları tesisi devam eylemektedir.

Elde edilen bu güzel ve parlak neticede en büyük hissenin sayın Urfa valisi Bay Kâzım Demirere aid olduğunda şüphe yoktur. Dahiliyemizin pek kıymetli bir uzvu olan ve kısa zamanda bütün Urfalıların sevgi ve saygılarını kazanan güzide idareci bizzat çizdiği imar programının ikinci kısmını tatbika geçmiştir. Urfanın yakın bir zaman sonra büsbütün güzelleşmiş ve modern bir çehre iktisab etmiş olacağında şüphe yoktur.

Bursadaki felâketzedelerin bayramı

Bursa (Hususî) — Belediye reisi Neş'et Kiper bayramın birinci günü şehrimizde bulunan Erzincan felâketzedelerini birer birer ziyaret etmiş, şehir namına bayramlarını tebrik etmiştir. Büyüklere birer kutu şeker, küçüklere birer paket çikolâta hediye edilmiştir.

Neş'et Kiper

Tokat'a giden felâketzedeler

Tokat (Hususî) — Şehrimize Erzincan felâketzedelerinden altı nüfustan ibaret bir aile gelmiştir. Kızılay kurumu tarafından her türlü istirahatleri temin edilerek yerleştirilmişlerdir.

Edirnenin şehir plânı üzerinde yeni çalışmalar

Edirne (Hususî) — Şehircilik mütehassısı profesör Eğlinin şehrimize gelerek hazırlanmakta olan plânın tatbikatı hakkında alâkadarlarla görüşmekte olduğunu bildirmiştim.

Haber aldığıma göre imar plânının tetkikatında harita ve hesabatı incelemek üzere sureti mahsusada Edirneye gelen topoğraf Şinasi de hazır bulunmuştur. Ayni zamanda arazi üzerinde de lâzım gelen tetkiklerde bulunulmuş gereken tashihler yapılmış ve bu suretle mütehassıs Eğlinin istediği şekilde haritaların tanzimi kararlaştırılmıştır.

Profesör Egli bu haritalara göre şehrin imar plânını hazırlıyacaktır. Bu işin en kısa bir zamanda bitirilmesi için çalışılacak ve bu iş üzerinde Nafia Vekâleti nezdinde dileklerde bulunmak ve direktifler almak için belediyeden bir heyet yakında Ankaraya gidecektir.

Hâlen yeni imar plânında yer alacak olan Londra-İstanbul asfalt yolunun şehrimizden geçeceği noktaları tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Gene bu meyanda Edirnede yeniden inşa edilecek olan resmî devairle müesseselere aid binaların yerleri de projede tayin edilmiş bulunmaktadır.

Zelzele mıntakalarında 74 mahkûm serbest bırakıldı

Tokat (Hususî) — Felâkete maruz yerlerdeki mahkûmlardan yetmiş dört kişi tahliye edilmiş ve serbest bırakılarak aileleri yanlarına gönderilmişlerdir.

Tokat maiyet memurluğu

Tokat (Hususî) — Dahiliye Vekâletince görülen lüzum üzerine Kocaeli maiyet memuru Raif Aybar; Çankırı maiyet memuru Reşid Yalın vilâyetimiz emrine verilmişler ve gelip yeni işlerine başlamışlardır. Afyon maiyet memuru henüz gelmemiştir.

Manisa ovasındaki suyun yükselmesinden korkuluyor

Manisa (Hususî) — Manisa ovasını şimdiye kadar görülmemiş şekilde su basmıştır. Mahmudiye köyü sular altında bulunuyor. On altı haneden ibaret bulunan köyde bir iki ev yıkılmıştır. Nüfusça zayiat yoktur.

Kızılay tarafından bu köye un, sabun, zeytinyağı, giyecek vesaire gönderilmiştir.

Başta vali olmak üzere bütün alâkadarlar büyük bir faaliyet göstermektedirler.

Dün Kızılay İdaresinden Nadi:, ziraatçi Cevad, hususî muhasebe müfettişi Ziya mübayaat işile meşgul olmuştur.

Suyun daha ziyade artmak ihtimali çok kuvvetlidir. Sebebi ise birkaç gün evvel yağan karlar erimeğe yüz tutmasından ileri gelmektedir. Su Gediz köprüsünü geçmiş ve Üçoluk mevkiine kadar ilerlemiştir. Evvelki gün otoray Manisaya gelememiştir. Karaağaçlı istasyonuna tren elli santim su içerisinde gelmiştir.

Ceyhanın beyaz elmasile müstahsili kazandırmalıyız

Pamuk müstahsili malını satarken çok düşük fiatla karşılaşıyor, mal ancak başka ellere geçtiği zaman kıymet kesbediyor

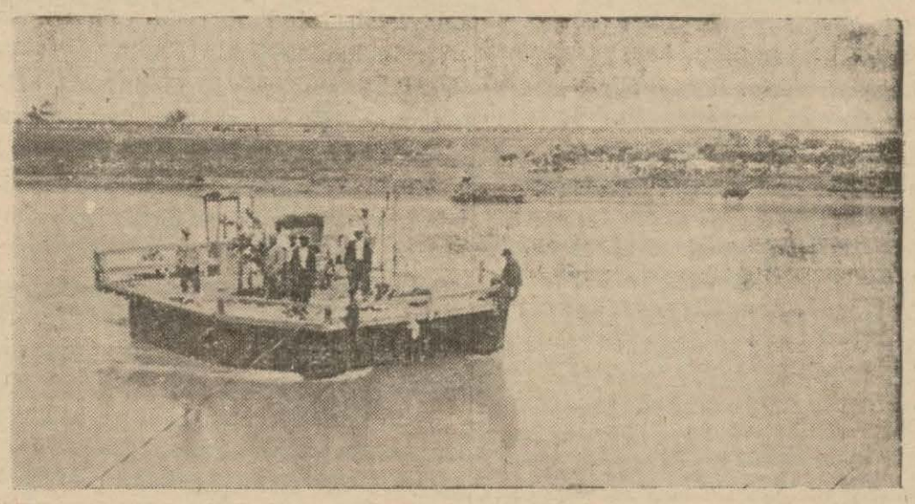

Ceyhan nehri üzerinde iki yakayı birleştiren sal biçimindeki kayıklardan biri

Ceyhan (Hususî) — Ötedenberi çiftçilerimiz tarafından ekilmekte olan yerli İane pamuğu yerine ondan daha verimli ve fiatça rağbet gören «Klevlânt» pamuğu zeriyatına birkaç senedir devam edilmekte idi. Fakat bu Klevlânt pamuğu tohumunun bozulduğu ve seneden seneye gerek randıman ve gerekse kalite bakımından rekolte temin edilemediğinden dolayı çiftçilerimiz şikâyetçi bulunuyorlar.

Bilhassa iki senedir Ceyhan havalisinde, gerek kuraklık ve gerekse mevsimsiz yağan yağmur ve doludan pamuk mahsulâtının yüzde elliden fazlası hasara uğramaktadır. Bu yüzden çiftçilerimiz geçen senelere nisbeten fakir düşmüş ve ayni zamanda da külliyetli miktarda borç altında kalmışlardır.

Hele, pamuğun ilk yetiştiği mevsimde fiat düşüklüğü, çiftçilerin kalkınmamasına amil olmuş ve bu sebebledir ki bir türlü kendilerini toplıyamamışlardır. Pamuk mahsulü müstahsilin elinden çıktıktan sonra fiat yükseliyorsa da maalesef bundan müstahsil istifade edemiyor.

Binaenaleyh, Çukurovanın «Beyaz altını» olan ve çiftçilerin yegâne güvençleri bulunan pamuk mahsulünün daha iyi ve verimli olarak yetiştirilmesi ve çiftçilerin kalkınması için Klevlânt tohumunun ıslahı ve ayni zamanda da pamuk mahsulünün yüksek fiatla millî bankalar tarafından satın alınması lâzımdır.

Ceyhanda bir memurun evini soydular

Ceyhan tapu kâtibi Ali Işıkanın dün gece evi meçhul şahıslar tarafından kapısının kilidi kırılmak suretile soyulmuş, içerde bir fotoğraf makinesi kutusu içerisindeki 25 lira para ile bir takım elbise, çamaşır vesaire çalınmıştır. Keyfiyet zabıtaya hahber verilmiştir, tahkikat yapılmaktadır.

Bir tehdid mektubu

Ceyhan P. T. T. tevzi memurlarından Hasan Hüseyinin bundan bir müddet evvel Koruklu mahallesindeki evine gece vakti meçhul bir şahıs tarafından ateş verilmiş, evin bir kısmı ile 20 kovan bal arısı ve kulübe tamamen yanmıştı. Zabıta bu işle meşgul iken, müvezziin bisikletinin oturağı altına bir de tehdid mektubu konulmuştur. Mektub zabıtaya teslim edilmiş ve tahkikata başlanmıştır.

Bir esrarkeş mahkûm oldu

Birkaç gün evvel üzerinde bir miktar esrar yakalanan Paşo adındaki şahıs dün ceza mahkemesinde iki ay müddetle hapse mahkûm olmuş ve cezasını çekmek üzere hapse konmuştur.

Yozgat Halkevinin faydalı çalışmaları

Yozgat (Hususî) — Yozgat Halkevinde faydalı çalışmalar devam etmektedir. Fransızca ve ingilizce kursları açılmıştır.

Halkevi reisi Mahmud Alpak

Birçok gençlerimiz bu kurslara devam etmektedir. Her hangi bir sebeble orta tahsilini ikmal edemiyenler için de orta mekteb imtihanlarına hazırlanma kursları da çalışmaktadır. Bundna başka okuma yazma bilmiyenler için ayrıca bir kurs açılmış olup buraya devam edenlerin kalem ve defterleri Halkevimiz tarafından temin edilmektedir. Halkevi kitabhanesi oldukça zengin bir hale getirilmiştir. Halkevi okuma salonu ve kitabhanesinde yüzlerce vatandaşımız istifade eylemektedir.

Halkevimizin çalışkan başkanı Mahmud Alpağın gayreti ile alınan radyo ve hoparlörlerle halkımıza faydalı konferanslar da verilmektedir.

Sivas nümune hastanesinde felâketzede çocuklar

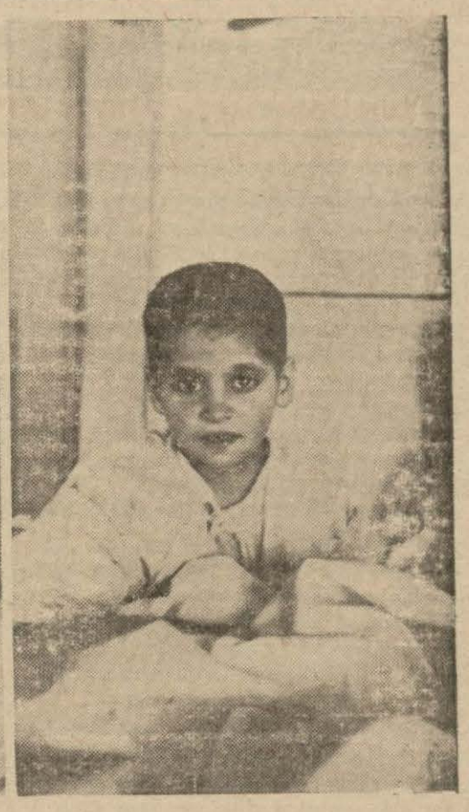

Sivas (Hususî) — Zelzele felâketine uğrıyan zavallılar içinde birçoğunu da çocuklar teşkil etmektedir. Ve Sivas Nümune hastanesinde bunlardan bir kısmı tedavi altında bulunmaktadır. Başhekim Dr. Sırrı ve mesai arkadaşları büyük bir gayretle çalışmaktadırlar. Sağda anasının, babasının değil, kendisinin dahi adını bilmiyen bir yavru, solda da 6 aylık bir bebecik görülüyor.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, geçen gün pencerenin önünde otururken..

... epey zamandır kulağıma gelmiyen Tarzanvari bağırışmalar duydum.

... Birçok çocukların saçları da Tarzanvari taranmıştı.

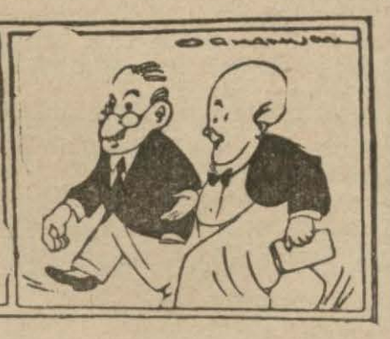

Hasan Bey — Meraklanma, birkaç sene sonra bunların hiç birinden eser kalmaz. O zamana kadar ya çocuk sinemaları açılır, yahud da Tarzan filmlerinin modası geçer.

Demir ve çelik şehrinde neler gördük

(Baştarafı 1 inci sayfada)

hışayım. Maalesef bize mihmandarlık eden genç mühendis arkadaşın verdiği izahatın arasına, bizim radyonun canına okuyan şu meçhul istasyon gibi, girip bir parça parazit yapmak mecburiyetinde kalacağım. Bu gayretkeşlik, gördüklerimizi size daha iyi naklet - mek arzusunun masum bir tezahürü - dür.

Eğer fabrikanın işleyişinde kelâm - la bir kusur yaparsak, bunu benim kabahatim addetmek iktiza eder.

Kok fabrikasının iptidaî madde olarak kullandığı kömür tozu Zonguldaktan getiriliyor. Tekniğin sihirli değneğine takılan toz kömür bu mükemmel tesisat içinde kok haline inkılâb ettiriliyor. Bu kadar mı?.. Hayır, fen eline geçirdiğini çabucak âzad etmez; posası kalıncaya kadar emecektir. Kok kömüründen sonra, benzol, daha sonra tâli maddeler, meselâ ham katran, amonyaklı gübre, ham naftalin yapacak, bununla da iktifa etmiyerek, tâli maddelerin de yakasına yapışarak, faraza ham katrandan, kreozot yağı, yol katranı, zift vesaire çıkaracaktır.

Sırasile ameliyeyi takib edelim:

Beher vagon 20 ton kömür tozu alıyor. Katar Zonguldaktan geldi mi, vagonlar birbir peşine boşaltma hangarına giriyorlar. Bir vagonun boşalması, yani 20 tonluk kömür tozundan silkinmesi azami beş dakikadır. Bizim liman tahmil ve tahliye amelesinin eline düsse beş saat sürer ya.. Burada bir düğmeye basmak kâfi.. Vagonu dört tekerleğinden yakalıyan makine altüst etti mi, vagon tertemiz. Bu ameliyeyi dünkü sayıda yazı ve resimle takib ettiniz.

Vagon boşaldı mı, diğer bir vagon hareket ediyor, boşalana çarparak ileri ittikten sonra, kendi onun yerine geçiyor. Böylece 25-30 vagonluk bir katar süratle boşalıveriyor.

Boşaltılan toz kömür bir transportör vasıtasile yukarı naklediliyor. Transportörü size şöyle tarif edebilirim: Tünel kayışını biraz genişletiniz ve mail bir tarzda yukarı doğru yükseltiniz —yani müstakim istikamet takib etmiyen bir sekil— işte size kömürün üzerine kurulup mihrace gibi silolya gittiği tahterevan..

Toz kömürün içine boşaltıldığı silonun hacmi istiabisi 800 ton.. Bu silo gayet yüksek bir yerde.. kömür merdiven çıkacak olsa 300 basamak tutar, bu suretle gayet kolay ve ziyan olmadan yerini buluyor..

Toz kömür siloda bir yorgunluk kahvesi içmeden, yeniden bevgir değiştiriyor, tekrardan aşağı ve bu sefer başka bir âleme, değirmenlere geliyor. Bu değirmenlerden maksad; toz kömürü bir miktar daha ufaltmaktır. Toz kömür bu mesakkate de katlandıktan sonra, accle haber götüren atlı tatar gibi, tekrar yola revan oluyor. Bu seferki menzil büyük silodur. Yol halılarını birbirine ekleyin bir ucunu Beyazıd kulesinin bayrak direğine, diğer ucunu da Beyazıd havuzuna tesbit ediniz.. İşte kömür de biraz evvel de tarif ettiğim bu tünel kayısı kılıklı transportörün üstünde yukarı çıkarak büyük silolya kapağı atıyor. Transportör denilen nesne aynen tünel kayısının vaziyetinde hareket etmektedir. Tünel kayışının üzerine Galatada bir kibrit koysanız, üst basında tekrar alırsınız. Bu da tıpkı böyle.. bir farkı, bunun yokuş tırmanması. Leblebi unu haline ifrağ edilen toz kömürün 2000 ton hacmi istiabisindeki büyük siloda henüz çilesi dolmuş değildir, bilâkis başlamaktadır. Burada dört tane mütehar - rik araba üstündeki hunilere doluyor. Arabalar kömürle ağız ağıza dolu olduğu halde raylar üzerinde ilerliyerek fırınlara geliyor. Fırınlar o şekil - de yapılmış ki, hunilerin ağzı fırın kapaklarının tam üzerine intibak ediyor. Arabalar teşrif edince, fırınlar kendi kendilerine nazik bir ev sahibi jestile kapılarını küşad ediyorlar. Kömür bu sefer de fırına boşaltılmıştır.

Fırının cidarlarına kuvayi külliye - sile hava gazı sevkedilmiştir. Bu suretle cidarları ısıtacaktır. Esasen burada hava gazı havadan daha mebzul..

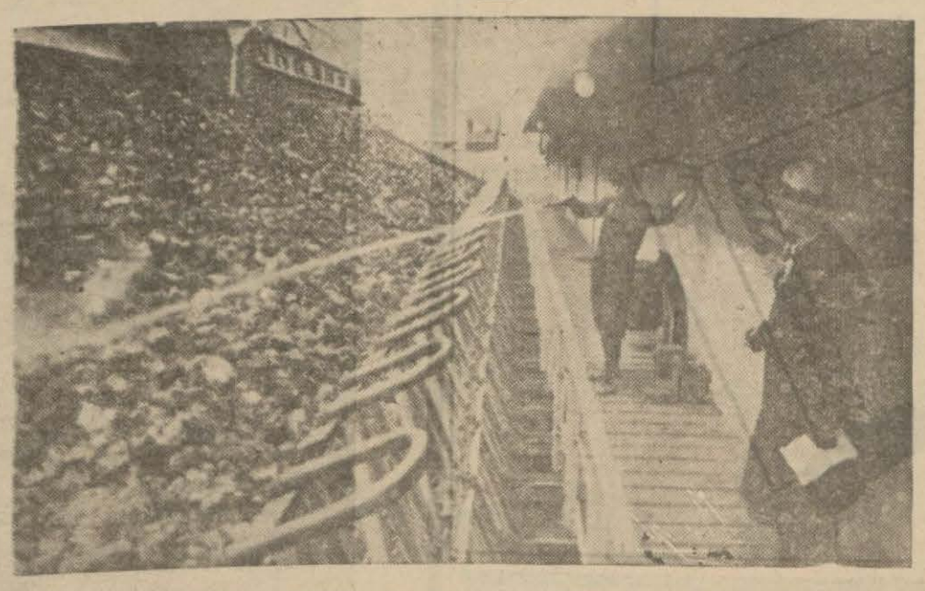

İstihsal edilen kok kömürü arasında sönmiyen bulunması ihtimaline karşı bir defa da hortumla sudan geçiriliyor

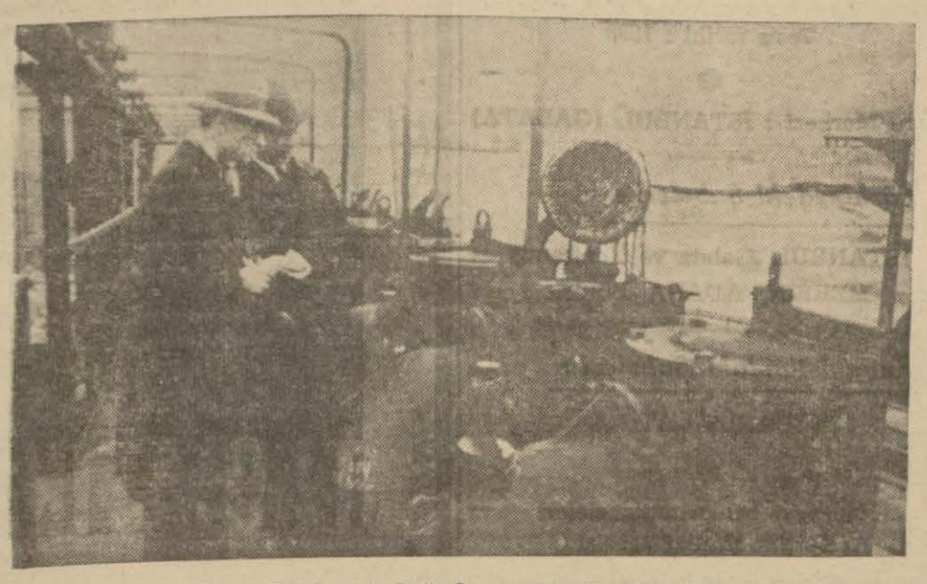

Kok fabrikasının kontrol aletleri önünde, mühendis Cevad Taray muharririmize izahat veriyor

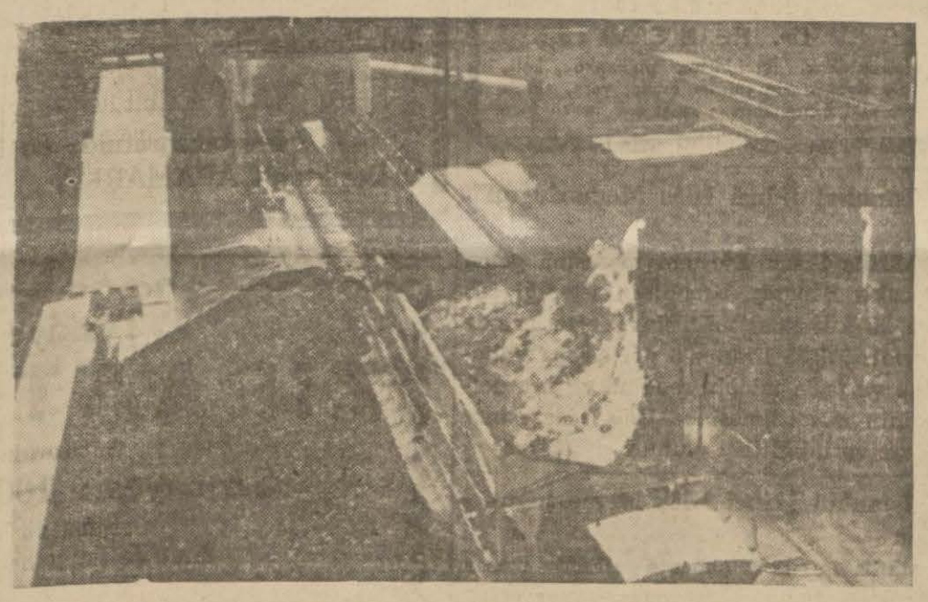

Üç defa düdük çalınca toz kömürün kok haline geldiği anlaşılıyor. Kapak açılınca kıpkızıl kömürler alevler içinde soğutma vagonuna dökülmektedir.

Fırın esasen kömürü yakmak suretile kendi hava gazını kendi istihsal ediyor.

Fırınların adedi 42.. bunlara kamara diyorlar. Filhakika sıcaktan, havasızlıktan yana bizim vapur kamaraların - dan farkları yok. Her yirmi bir fırın bir batarya teşkil ediyor ve fırınlar 1200 derecei hararette çalışıyor. Yani bir yer yüzü cehennemi..

Kamaraların üstüne isabet eden güvertede dolaşmak imkânsız. Dolaşmak mecburiyetinde olanlar ayaklarına tahta pabuçlar giyiyorlar. Tecessüs bana iki topuk lâstiğine patladı. Görmek istedim. Hararetten ayakkabılarımın topuğundaki lâstikler yandı.

Bir fırına 19,5 ton kömür dolduruluyor. Bu kömür tozu hararetle karbonize olarak muayyen bir müddet sonra tamamen koklaşıyor. Kestirme bir deyişle, kömürün içindeki tayyar mevad ayrılarak çıkıyor, yani bir tasfiye ameliyesi.. Tasfiye yalnız Denizbank - ta, Belediyede ve Babıâli caddesinde olmaz ya.. Geriye kalan karbon maddeleri birleşerek koku teşkil ediyorlar.

Tayyar mevad borulardan çıkarken, kendilerinden istifade edilmek isteniyor. Yani insan zihniyeti.. kapı dışarı edilirken bile bir iş gördürmek meraklı.. e, harareti 1100 dereceden 100 dereceye indirmek lâzım.. kolay, fen ne istemiş de olmamış? Gazların çıktığı noktalara amonyaklı su koymuşlar. Su, iki iş birden görüyor: Hem gazın harareti - ni azaltıyor, hem katranlı maddeleri beraberinde sürüklüyor. Farzediniz ki burada bir koyun kesilmektedir; hayvanın kör barsağına kadar istifade yollarına gidiliyor.

Kamaraların üzerindeki güverte tabir ettiğim yerde yuvarlak kapaklar var. Kontrol için bunları bazan aralıyorlar. Tasavvur edin, 1200 derecelik hararetin kolları arasında kömür ne hale gelmiştir. İçerisi kıpkızıl,.. müthiş bir sıcaklık insanın yüzünü kavuruyor. Bilmem neden bu manzara bana bir cehennem tedaisi yaptırdı. Allah cümlenin taksiratını affetsin.

Bu kısımda bir çok da kontrol âletleri bulunuyor. Kimi amonyaklı suyun tazyikini gösteriyor, kimi gazın tazyikini işaret ediyor. Kimi gaz borusundaki emme kuvvetini..

İçerileri 19,5 ton kömür alan kamaraların kapıları bir demir yoluna açılıyor. Toz kömür, koklaşınca kendi kendine bir teslim nidası çıkarıyor, şimendifer sadasına müşabih bir sesle üç defa ötüyor. Derhal fırının kapağı açılarak alevler içinde kok, ateş parçaları halinde beher kamaradan 14 ton olarak fırın ağızlarının altına gelen demir soğutma vagonunun içine dökülüyor.

Bu sıralarda fabrika alevler arasında kalmış bir binayı andırmaktadır. Dolan soğutma vagonu kıpkızıl hamulesini, alır almaz hareket ederek küçük bir hangara giriyor. Bu kısma gelince üzerine yukardan su boşalıyor. Ateş rengindeki kömür artık kendi rengini almıştır. Fakat tamamile soğumuş ve sönmüş olduğuna kanaat getirmek için bir ameliye daha lâzımdır. Bu defa da üzerine hortumla su sıkılıyor. Şimdi elde edilen sobada yakabileceğimiz nefis Karabük kokudur. Bu kömür ya fabrikada istihlâk, yahud da piyasaya arzedilmek üzere vagonlara konuyor.

Bu kokun her türlü emsaline faik olduğu söyleniyor. Kömürün macerası gene bitmiş değildir. Sevkiyata tâbi olmadan veyahud demir fabrikasının yüksek fırınlarında demir istihsali için kullanılmadan evvel elek dairesinde elenerek ceviz koku denilen küçük kokla, kok tozu ayrılıyor. Asıl kok elenmiş olarak fırına yahud piyasaya gönderiliyor.

(Arkası var)

Nusret Safa Coşkun

Edebiyat: Son münakaşalar etrafında fıkralar ve hatıralar

(Baştarafı 7 nci sayfada)

— Çek elini.. ben aruzu bırakıp heceye geçenin elini sıkmam!

İşte o zamana göre cürmüm, aruz üstadları nazarında bu kadar büyüktü. «Bay kuş» u ilk hece cereyanında o cereyana karşı kalkan gibi kullanmak istemişler, sonra benim de o cepheye geçtiğimi görünce bu derece gazaba kapılmışlardı!

Hasılı anlatmak istediğim, bizim zamanımızda aruzdan heceye geçmek gibi bugün en basit, en doğru bulduğumuz hareketler bile etrafımızda bu derece fırtınalar uyandırdı. Biz daha nelerle uğraşmamıştık! Çilemiz onun için büyüktür.

Şimdi, yazımın burasında, «Akbaba» mecmuasında bana açık bir mektub yazan dostum Orhan Seyfiye hitab edeceğim:

— Hakkın var, Seyficiğim, budalalık etmişiz! Kolayca hazıra konmağı bilememişiz! Öyle ya, ne diye saçlarımızı ağartmışız bu san'atta?.. Yap bir liste, çık ortaya, savur üç yumruk, yürü kafile ile! Zafer senindir.

Heyhat! ne zaferi?..

Asıl zafer, eserden sonra kazanılır. Fakat eski zafeler de ne gönüllerden silinir, ne de kitablardan... Bence gençler için ilk zafer, bu hakikati anlamak olmalıdır.

Halid Fahri Ozansoy

Siyaset âleminde

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

bunun için de, Finlerle çetin bir mücadeleye girişmiş olan Sovyet Rusya ordusunun askerî kabiliyetinin derecesi anlaşılmak isteniyor. Şayed bu ordu Finlere mağlûb olursa müttefiklerin Sovyet Rusya ile beraber Almanyayı bu cepheden vurmak istemeleri çok mümkündür. Şayed Ruslar tefevvuku kazanırlarsa o zaman yeni yeni ihtimaller meydana çıkabilir. Fakat bu ihtimallerin neler olabileceği ancak hâdiselerin inkişafına bağlıdır. Bu sebeble ilkbaharı bekliyenlerde mevcud merak, büyük bir helecanla müterafık olarak her gün bir parça daha artıyor.

Selim Ragıp Emeç

Zehirli gölge

(Baştarafı 7 nci sayfada)

Hayretle birbirimize bakıştık. Bu sahne Rıdvan Sadullahı dahi şaşırtmışa benziyordu. Necdeti bu kadar heyecana düşüren ne idi? Mademki sarı saçlı adam yoktu, mademki bu hikâyelerin hepsini kendisi uydurmuştu, o halde neden Neclânın yanılmış olduğunu kabul etmiyordu da bu derece teessür ve heyecana kapılıyordu?

Rıdvan Sadullah okşayıcı bir sesle ağır ağır:

— Haydi, Necdet bey, sükûnet bulunuz! dedi, sinirlerinize hâkim olarak bize hakikati söyleyiniz!

Delikanlı filhakika yavaş yavaş kendine geliyordu. Bir müddet derin derin düşündü. Sonra başını iki tarafa sallıyarak mırıldandı:

— Size hakikati söylüyorum, katil benim!

(Arkası var)

Şehir Tiyatrosunda Güzel bir eser: "O kadın,,

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

Hâkim: Zihni.
Müddeiumumî: Muhib.
Azalar: Ziya ve Neclâ.
Mübaşir: Hakkı Necib.
Polis: Cahid.
Zabıt kâtibleri, jandarmalar.

Kadının beraetile ve iki şantajcının şahid garsonun ifadesi üzerine tevkifle - rile neticelenen mahkemede; heyeti hâkime, müddeiumumî, zabıt kâtibleri ve samiin arasında bulunan piyesin esas eşhası hakikî bir muhakeme safhası karşısında bulunduğumuz hissini verdiler.

Avukat Ekrem kadının annesi olduğunu bilmeden müdafaasını yaptı.

Beşinci perde:

Adliyede mahkeme reisinin odasında kadın çocuğu tanıyor, kadın kocasını da affedecek, fakat kocası çağırılıp geldiği zaman kadın ölmüştür.

Birinci perdeden son perdedeki ölüm sahnesine gelinciye kadar her perdede o perdenin icabına göre ıztırabını belli eden Neyyire, son perdede yüzü seyirci - lere dönük bir halde öldü, öldüğünü hissettirdi.

İsmet Hulûsi

Bir doktorun günlük notlarından

Kalb çarpıntıları

— 1 —

İnsanda ruhi ve bedeni ef'al arasındaki müvazene mütehavvildir. Azalarımızda muhtelif ihtisasat suretinde tecelli eden bu ef'al normal şerait dahilinde çalışan uzuvlarda hissedilmez. Fakat bu vazaif gayri tabii bir şekil alınca hemen duyulur. Evvelâ vücudde hikemi müvazene dahilinde faaliyet haleldar olur. Sonra bu bozukluk intişar ederek yukarıda söylediğimiz anormal ihtisaslar teessüs eder.

Kalb çarpıntıları kalbden menşeini alan bu ihtisasat insanda mütehavvil duygular şeklinde kalbin ya meselâ göğüsten fırlar gibi olması veya kalbin boğazı tıkadığı veya çarptığı gibi duygular tarzında ruhi aksülâmellere meydan açar. Bir kere kalb çarpması hissinin nasıl tecssüs ettiğini tetkik edelim. Bir çok müelliflere göre bu his kalb veya etrafındaki hissi âsabın mükerrer olarak devam eden tenbihlerinden ileri gelmektedir. İstirahat halinde âsab vasati bir çalışmaya alışmış olduğundan bu hissi duymaz. Halbuki kalb çırpıntılarında evvelemirde tabii halden ziyade bir kuvvet peyda eden kalb takallüsleri nihayet fazla bir tenebbühiyet husulüne meydan vererek çarpmaların duyulmasını intaç eder. Sıhhatleri tam olanlarda bu hâdise ancak fazla kuvetli tenebbühiyetlerin vukuuna mütevakkıf olduğu halde kalbi hasta olanlarda ufak bir tenebbüh bu hususta kâfi gelir. Büyük bir doktor bize bunun kalbin faaliyeti için adeta bir mikyas bir ölçü olduğunu söyler.

Cevab istiyen okuyucularımın posta pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Lüleburgazdaki eski eserler

Lüleburgaz (Hususî) — Lüleburgazdaki eski eserlerin tetkikine umumî müfettişlik mimarlığınca devam olunmaktadır.

Mimar Sinanın Çifte hamam, Kadı camisi, Sokullu camisi içerisindeki şadırvanların tamirlerine pek yakında başlanılacak ve Sokulluya aid Sinan sitesi halindeki eserlerin üzerindeki kubbeler tamamen eski haline ifrağ olunacaktır. General Kâzım Dirikin alâkalarile bu mühim işlerin yakın zamanda başarılacağı muhakkaktır.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevab için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon : 20203

Dişlerinizi muntazaman fırçalayınız.

NEVROZİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP,
ROMATİZMA Soğuk algınlığı

ve bütün ağrılarını derhal keser. Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

VİROZA

PATI KULLANINIZ.

Her türlü yanıkları, kan çıbanlarını, meme iltihablarını ve çatlakları, koltuk altı çıbanlarını, dolama, akneler, ergenlikler, traş yaralarını, çocukların ve büyüklerin her türlü deri iltihablarını en erken ve en emin tedavi eder. VİROZA mikrobların yaşamasına mani olur.

PROTEJİN

Gençleri
FRENGİ ve BELSOĞUKLUĞU
Afetinden Koruyan yegâne ilâçtır.

AÇIK GÖZ GAZETESİ

Kadın, Erkek, genç, ihtiyar, şehirli, köylü herkesin sevdiği Haftalık Halk Mizah gazetesidir. Kahkahalı, Meraklı yazı, resim ve tefrikalarla doludur.

ADLİYECİ VE HUKUKCULARA

Meşhur KADI KÖR MÜHÜRDAR'ın Zalimane ve Gülünç muhakeme ve kararlarile meşhur TOSUN EFE'nin RUS ÇARI sarayındaki âlemini AÇIK GÖZ Gazetesinde muhakkak takib ediniz. Yıllık Abonesi 150 Sayısı her yerde 3 Kuruştur.

Diş çıkarıldıktan sonra, diş apselerinde, Akıl dişi iltihaplarında

RIDA DİŞ SUYU

nun ılık olarak gargarası, bu iltihapların şifasını temin eder.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri :

İSTANBUL .Galata ve Yenicami)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri :

SELÂNİK - ATİNA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

ANAPİYOJEN

Dr. İHSAN SÂMİ

İstreptokok, İstafilokok, pnömokok, koli, piyosiyaniklerin yaptığı çıban, yara, akıntı ve cild hastalıklarına karşı çok tesirli taze aşıdır.

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis İhsan Evrimin masasına gelen alacaklı Sapatay Kamhinin istediği 593 lira 35 kuruştan müflisin defterlerinde kayıdlı 579,35 liranın 6 ncı sıraya kabulüne ve fazla talebin reddine ve sıra defterinin düzeltilmesine iflâs idaresince karar verildiği ilân olunur. (23784)

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Bakırköy çimento şirketi masası mümessili işinin çokluğundan dolayı vazifeyi kabul etmemiş olduğundan yeni idarenin intihabı için alacaklıların 31/1/940 Çarşamba günü saat 13,30 da dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (23782)

İlân Tarifemiz

	Tek sütun santimi	
Birinci sahife	*400*	*kuruş*
İkinci sahife	*250*	»
Üçüncü sahife	*200*	»
Dördüncü sahife	*100*	»
İç sahifeler	*60*	»
Son sahife	*40*	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: *Selim Ragıp Emeç*

SAHİPLERİ: *S. Ragıp EMEÇ*
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Yavrunuz, Saadetinizdir...

Onun gürbüz ve sıhhatli yetişimi; tabiatin tıpkı bir yavru gibi sinesinde yetiştirdiği saf ve normal gıda ile mümkündür. Her anne tabiatin insanlara bahşettiği bu kudret güzelliğinden istifadeyi geri bırakmamalıdır

ÇAPA MARKA

Müstahzaratında bu hassa tamamen mevcuddur.
Beşiktaş ÇAPAMARKA Tarihi tesisi : 1915

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

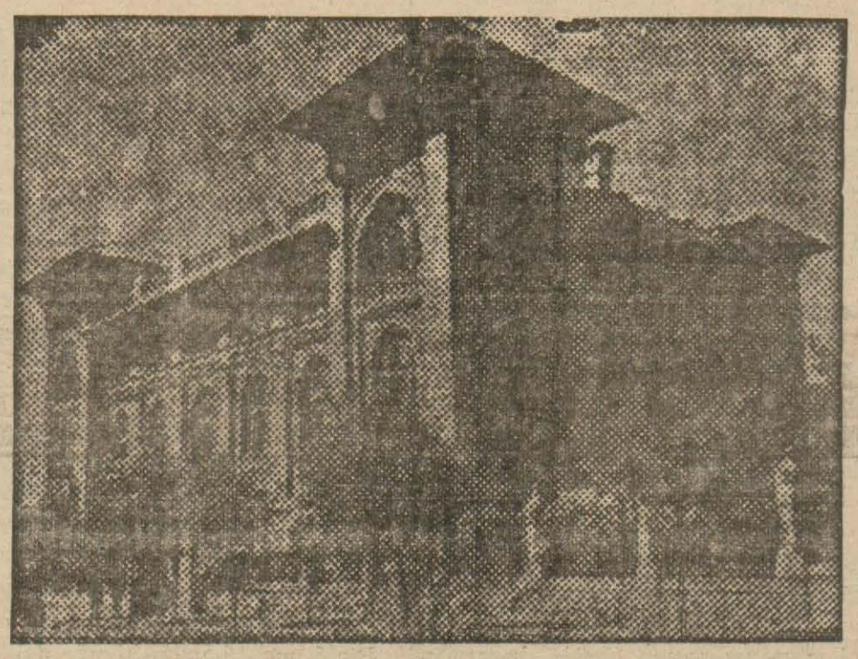

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

NEOKÜRİN

Baş, Diş, Romatizma, Siyatik ve Kulunc

ağrılarını geçirir, Gripe ve soğuk algınlığına karşı iyi bir ilâçtır. Günde 2 - 3 adet alınır.
Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir.